

1 ponedjeljak, 02.04.2007.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.03h
6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.
7 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju sada zaseda.
8 Izvolite sestiti.
9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro jutro svima. Molim sekretara da
10 najavi predmet.
11 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Ovo je predmet IT-
12 05-88-T, *Tužilac protiv Vujadina Popovića i ostalih*.
13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. Radi zapisnika, vidim da su
14 tu prisutni svi optuženi i nema odsutnih iz timova Odbrane, osim gospodina
15 Krgovića.
16 G. JOSSE: [simultani prevod] Da, časni Sude, on se bavi pitanjem
17 veštaka.
18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, hvala Vam. Nema ni gospođe
19 Nikolić?
20 G. BOURGON: [simultani prevod] Ona je isto odsutna, bavi se nekim
21 tekućim pitanjima. Hvala, gospodine predsjedniče.
22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vama. Vidim da su tu gospodin
23 McCloskey i gospodin Thayer iz Tužilaštva. Svedok je već u sudnici, možemo da
24 nastavimo sa njegovim svedočenjem. Svedoče, dobro jutro.
25 SVJEDOK: Dobro jutro.
26 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li primete prevod?
27 SVJEDOK: Da.
28 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, hvala Vam. Još uvek svedočite
29 pod svečanom izjavom koju ste dali, da ćete govoriti istinu. Gospodin Josse će
30 sada da nastavi sa svojim unakrsnim ispitivanjem i onda ćemo videti kako stoje

1 to stranica 2 na engleskom.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To je u toku.

3 G. JOSSE: [simultani prevod]

4 P: Dok se to radi, dok se engleska verzija stavlja u elektronsku
5 verziju, vidimo da ovde ima informacija da Avdo Palić je uključen u crnu berzu
6 cigaretama, oružjem i municijom. Da li znate išta o tome? Da bi to stavili u
7 kontekst - ja sada govorim o 1993. godini?

8 O: Da li je... pitanje je da li je Avdo Palić bio uključen u taj kriminal,
9 kako ste definisali, je li?

10 P: Da, da.

11 O: Ja ne bi' rekao da je Avdo Palić uključen u taj kriminal. Naravno,
12 poslije dolaska UNPROFOR-a... šta ja znam o svemu tome. Stizala je humanitarna
13 pomoć; međutim, ne svi artikli. I onda, kako je to inače bilo - ne samo u Žepi,
14 nego vjerovatno i u drugim područjima u Bosni i Hercegovini - određene stvari
15 ulaze preko UNPROFOR-a ili na drugi način, u toj sredini se pravi sistem kako se
16 to dalje distribuira, čitajte "prodaje".

17 E, ovdje meni doista nisu bila poznata saznanja... nemam saznanja da je u
18 to bio direktno uključen Avdo Palić. To su radili, po onom što ja znam, drugi
19 ljudi.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Vidim da engleska verzija još nije na ekranu, zato što bih ja hteo da
2 pročitam jedan kratak deo, koji bih hteo da Vam pročitam /?o kojem bih htio da
3 Vas pitam/.

4 SEKRETAR: [simultani prevod] Engleski je na posebnom kanalu, na
5 engleskom kanalu. Nije na kanalu koji Vi vidite, jer ovo je na B/H/S-u, zbog
6 svedoka.

7 G. JOSSE: [simultani prevod] U redu, hvala Vam.

8 P: Tu kaže: "Bivši predsednik ratnog predsedništva opštine Žepa, lekar
9 Benjamin Kulovac, bavi se preprodajom lekova, morfija i heroina, a navodno da i
10 sam pravi određena opojna i halucinogena sredstva." Koliko je Vama poznato, da
11 li u toj tvrdnji ima i trunke istine?

12 O: Ja ne vjerujem u to. Mislim, ovaj, sad, prodaja lijekova... Ja ne
13 vjerujem, niti imam takva saznanja, naročito ova druga... drugi dio rečenice,
14 konstatacija da se sad prave naka /sic/, ovaj, opojna sredstva, mislim da je to,
15 dakle, netačno.

16 P: Hvala Vam. Sada ćemo preći na onaj period o kome sam Vas pitao pre
17 izvesnog vremena. Molim da pogledate dokument od 2. juna 1995. godine, to je
18 dokument 6D75. Ovo je dokument koji je sačinio kapetan Bektić. On je iz komande
19 28. divizije. Upućen je Žepačkoj brigadi i tu se daju razne instrukcije. Prvo,
20 da rezimiram, da se pokriju UN punktovi i ne dozvoli vojnicima UN-a prelazak na
21 srpsku stranu. U slučaju pokušaja UN-ovih vojnika da napuste Žepu, iste
22 razoružati i zarobiti, a naoružanje i tehniku staviti u funkciju odbrane
23 teritorije; uveriti pukovnika Dudnika. Četvrto, dati mu do znanja da smo spremni
24 braniti i sebe i njih, ukoliko dođe do eventualnog napada. Tačka 5 - za ovo

25

26

27

28

29

30

1 uverenje iskoristiti i predstavnike civilnih organa vlasti.

2 Da li ste znali da postoje ove instrukcije?

3 O: Ne, ovo prvi put vidim i evo sad sam pročitô. Čini mi se da je ova
4 instrukcija or... da kažem, originalna i validna, ali naravno nijedan dokument
5 koji je dolazio u Žepu, u vojnu komandu, ja nisam imao prilike da vidim. Ponešto
6 mi je rečeno, ali evo prvi put vidim i... znači, pisano je 02.06.1995.

7 P: Tako da onda ni pukovnik Palić, niti bilo ko drugi nije Vama
8 prosledio tu informaciju, iako stoji da treba iskoristiti i predstavnike
9 civilnih organa vlasti da se pukovniku Dudniku pruže ta uveravanja.

10 O: Ne, sasvim sigurno o ovom Avdo nije raspravljô, bar sa mnom, iz
11 civilnih vlasti.

12 P: Sledeće pitanje o kome želim da Vas pitam je centar veze u enklavi.
13 Pre početka neprijateljstava, odakle je radio taj centar veze?

14 O: Mislite na neprijateljstva iz 1995.?

15 P: Da.

16 O: Prvobitno je centar veze bio u istoj zgradi u kojoj sam ja sjedio.
17 Mislim na prvom spratu, ovaj, to je bilo negdje, recimo, sredina 1994. ili druga
18 polovina 1994., kad je i nabavljen. Mislim da je bila 1994.; sad, više se ne
19 sjećam. Kasnije, mislim da je dislociran na neko mjesto koje nije bilo finalno.
20 Finalno mjesto u toku napada na Žepu, lokacija je bila na Žepskoj planini. Ova

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 druga lokacija, mislim da je postojala još jedna lokacija, ali ne mogu se
2 sjetiti, ili jesam li znao ili nisam, ne sjećam se.

3 P: Pokušaću da Vas podsetim na trenutak. Ali, imajući u vidu da ste Vi
4 bili oficir za vezu u brigadi, u jednom trenutku, da li Vi ustvari hoćete da
5 kažete -

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Moramo da Vas prekinemo. Gospodine
7 Thayer, u čemu je problem?

8 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, ja mislim da ovaj svedok
9 nikada nije rekao da je bio oficir za vezu brigade.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To je njemu postavljeno, to pitanje, iz
11 jednog dokumenta na tri različita mesta, kada je on rekao da to na papiru tako
12 izgleda, ali ustvari -

13 G. JOSSE: [simultani prevod] Ja ću to da preformulišem.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu.

15 G. JOSSE: [simultani prevod]

16 P: Imajući u vidu da ste se donekle bavili vezom, vezano za Žepačku
17 brigadu, da li Vi ustvari hoćete da kažete Veću da Vi ne znate gde je prebačen
18 centar veze? Drugim rečima, rekli ste da se to nalazilo u poljoprivrednoj
19 zadruzi, u toj zgradi, a onda je to premešteno negde u brda, ali Vi ne znate
20 između toga gde je bio taj centar veze. Da li to hoćete da kažete?

21 O: To hoću da kažem. Ne sjećam se, možda sam u tom trenutku znao. Znam

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 gdje je finalno bio, ali to između, davno je to bilo.

2 P: A u tom periodu između, centar je bio u bolnici, zar ne?

3 O: Moguće, nije... Šta je sporno? Samo da napomenem da nema zgrade
4 bolnice, to je mogô da bude onda, ovaj, objekat ambulante.

5 P: Počet ću ponovo. Da li je u centru Žepe postojala bolnica u kojoj je
6 boravilo nekoliko pacijenata, jedan ili više?

7 O: Znači, ponovo ponavljam. U centru Žepe prije rata postojala je
8 /?postojali su/ prostori sa namjenom za ambulantu. To je sasvim drukčije nego
9 sama bolnica. U tim prostorima - mislim da su i prošireni tokom rata - znači,
10 bili su obezbjeđeni dodatni prostori, dakle u krugu te ambulante, i praktično je
11 napravljena bolnica sa, odnosno bolničke sobe, sa određenim brojem bolničkih
12 kreveta. Eto, to je prava istina oko tog.

13 P: I, ja sam Vam izneo tvrdnju da se tu nalazio centar veze. A Vi kažete
14 da Vi ne znate da li je to tako ili ne? Da li sam to tačno shvatio?

15 O: To znači jedno vrijeme... ja ne znam, ne sjećam se, možda sam u tom
16 trenutku znao ali... kol'ko je, 12 godina. Recimo da je tako. Ne znam, ali između,
17 znači, ovog vremena kad je bio u zgradi gdje sam ja sjedio i tog nekog termina
18 kad je prebačen na Žepsku planinu, bio je negdje. Eto, Vi tvrdite da je tu bio.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ja kažem da nemam saznanja. Ne tvrdim da nije, ali ne znam.

2 P: Možda bi onda bilo fer da pogledate 6D81. Ovo je dokument koji je već
3 uvršten u spis. To je memorandum od Alije Gušića, načelnika veze 285. lake
4 žepačke brigade. I govorimo o paragrafu pet. Molim da to pogledate, ja to neću
5 naglas da čitam, pošto je to već uvršteno. Molim da to pročitate sami. I iz toga
6 se može videti da je centar veze prebačen u bolnički podrum.

7 O: Da. Evo, pročitô sam, i iz ovog stoji tačno, upravo tako.

8 P: Možete li da se setite bilo kog strateškog razloga zašto bi se centar
9 veze smestio u bolnički podrum?

10 O: Pa, vjerovatno jedini slobodan prostor je bio tamo i... pretpostavljam.
11 A, kol'ko-tol'ko je zaštićen od granatiranja, kako stoji i ovom što sam pročitô.

12 P: Sada ću da pređem na pregovore i na događaje, onako kako su usledili.
13 Pogledaćemo nekoliko dokumenata - hronološkim redosledom - tako da možemo da
14 vidimo razvoj situacije.

15 G. JOSSE: [simultani prevod] Molim da se pokaže svedoku 6D104.

16 P: Ovo je dokument od Generalštaba. Potpisao ga je general Delić, datum
17 je 13. juli 1995. godine, i dokument je upućen predsjedniku Predsjedništva
18 Republike Bosne i Hercegovine i komandi 1. korpusa. I kaže se: "U 9.20h, putem
19 sredstava veze, dobili smo informaciju da se narod u Žepi okupio i traži od

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 predsjednika Ratnog predsjedništva da ide na pregovore sa četnicima, da na tim
2 pregovorima ništa ne prihvata, nego da se prolongira vreme, ne bi li se nešto na
3 međunarodnom planu riješilo. Predsednik Ratnog predsjedništva moli da mu se
4 odobri odlazak na pregovore."

5 Ovde ćemo se zaustaviti -

6 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Josse, da li imamo engleski
7 prevod?

8 G. JOSSE: [simultani prevod] Ja imam prevod i postoji prevod na sistemu
9 elektronske sudnice.

10 SEKRETAR: [simultani prevod] Ali još uvek nije potpuno ubačen u sistem.

11 G. JOSSE: [simultani prevod] U redu. Onda možemo da stavimo kopiju na
12 engleskom na grafoskop.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak.

14 G. JOSSE: [simultani prevod] Mislim da imamo štampani dokument.

15 Hvala, časni Sude. Nekoliko dokumenata koje ću da koristim možda nisu u
16 elektronskoj sudnici, već samo postoje kao štampani primerci.

17 P: Svedoče, da li ste Vi dobili uputstva da odugovlačite sa pregovorima?

18 O: Pa, gledajte, ovaj dokument koji stoji ovdje, to je dopis od 1.
19 korpusa i, ako sam dobro... ne. Od, dakle, glavne komande - predsjedniku. Ja znam
20 šta je bilo ovamo, u Žepi. Znači, suština je bila sljedeća: mi smo poziv za
21 pregovore dobili 12. naveče. I, mi smo imali sastanak Ratnog predsjedništva u

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Žepi, u noći između... znači, sa 12. na 13. juli. I dogovoreno... isto tako traženo
2 odma'... tražena saglasnost da mi lokalno možemo pregovarati. Taj upit je
3 vjerovatno poslan, ja ne znam, i vojsci, da tako kažem - komandi, Generalštabu,
4 kao i političkom rukovodstvu.

5 Mi smo odgovor - kol'ko se sjećam - dobili 13., da možemo da idemo na
6 pregovore i da vidimo u tom smislu šta je to što se traži, šta se nudi, i tako
7 dalje. Ove sve između, odugovlačenja, to je sad stvar komunikacije između
8 Generalštaba armije i Predsjedništva. Znači, mi smo tad bili sami tamo, i ovo
9 nam ništa nit' je značilo, niti je pomagalo, konačno.

10 P: Ako se zajedno gledaju ta uputstva koja ste možda dobili, ili možda
11 niste dobili, sa događajima na terenu, možemo li onda da pogledamo dokument
12 6D34, to je dokument takođe koji je već uvršten? Ovo je izveštaj od pukovnika
13 Palića brigadiru Džambasoviću, Generalštabu armije. A pukovnik Palić govori o
14 činjenici da su njegovi ljudi izloženi jakim napadima, da su dosta iscrpljeni. I
15 on kaže: "Razoružavamo UNPROFOR po unapred datim uputama."

16 O čemu se tu radi, svedoče?

17 O: Ja teško da znam za... i za kakve upute. To je bio period, znači, od
18 trinaestog; ovaj dokument datira na 16.07.1995. godine. To je bila vjerovatno
19 komunikacija između komandi vojske. To do mene nije došlo. Ja nemam ta saznanja.
20 Vjerovatno da je to bilo, ako je stvar napisana ovako, nemam komentar. Ja u tom
21 periodu - znači, kad je ovo pisano - nisam bio ni u kakvom kontaktu sa Avdom,
22 baš, recimo, detaljno u kontaktu. Mi smo vodili tu aktivnost najviše sa

23

24

25

26

27

28

29

30

1 UNPROFOR-om, pregovori, održavanje te komunikacije, da se stvar na neki način
2 riješi.

3 P: Da li Vi, ustvari, kažete da tih dana oko 16. jula Vi uopšte niste
4 razgovarali sa pukovnikom Palićem?

5 O: Pa, tih dana ispred, gotovo siguran sam da nisam. Nisam ga vidio. Ja
6 sam bio u Žepi, on mislim da je bio dislociran gore na planini.

7 P: Iz ovog dokumenta je jasno da se on žestoko borio kako bi sprečio da
8 Srbi preuzmu enklavu, zar ne?

9 O: Da, da, da, da. To je jasno i tu ništa nikad nije bilo sporno.

10 P: U sledećoj rečenici stoji: "Dobio sam od tebe određene ranije
11 instrukcije, sve ide po planu." Na osnovu onoga što ste Vi do sada rekli,
12 gospodine, Vi ne znate o kom planu govori pukovnik Palić. Da li je to tačno?

13 O: Tačno, ne znam. To je neka komunikacija za koju, evo, prvi put čujem
14 i vidim.

15 P: Sada bih hteo da pogledate dokument 6D107, molim Vas. Radi se o
16 dokumentu od 18. jula 1995. godine, i to je dokument koji je gospodin
17 Izetbegović poslao generalu Deliću.

18 G. JOSSE: [simultani prevod] Da li Veće ima prevod? Da, obavešten sam da
19 postoji prevod, međutim, očigledno je da postoji jedna greška u prevodu. Ako
20 pogledamo tačku 2, u prevodu stoji "500 i 1.000 dobrovoljaca". Međutim, ako
21 pogledamo original, tu vidimo da stoji "500-1-000", a Veće će to protumačiti
22 kako želi. Ali, u svakom slučaju, onako kako je prevedeno na engleski to nije
23 tačno.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Thayer, da li imate Vi nekih
2 komentara?

3 G. THAYER: [simultani prevod] Ne, ne, mi prihvatamo ovo.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, mislim da je jasno. Gospodine
5 Josse, hvala Vam. I hvala gospodinu Thayeru.

6 G. JOSSE: [simultani prevod]

7 P: Ovde, pod tačkom 1, vidimo da gospodin Izetbegović kaže da je
8 razgovarao sa generalom Smithom i pita da li može da se postigne neka evakuacija
9 žena, dece i starijih osoba, i to od strane UNPROFORA-a.

10 Međutim, hteo bih da Vas pitam u vezi sa tačkom broj 2. Tu stoji: "Možda
11 bismo u ovom slučaju mogli ubaciti jednu brigadu ili bataljon, onim šumskim
12 stazama, vojnika prema Žepi, i uspešnije nastaviti borbu". Dalje: "Ovi ljudi iz
13 Žepe tvrde da bi se moglo naći između 500..." pa izgleda kao da stoji i "do 1.000
14 dobrovoljaca."

15 Da li ste Vi bili upoznati sa ovom idejom gospodina Izetbegovića?

16 O: Ne, nisam upoznat. Ovo je 18. juli 1995.; znači, u Žepi su tad bile
17 jedne od najžešćih borbi. To su vjerovatno planovi ili ideje koji su imali naš
18 vojni i politički vrh.

19 P: Imajući na umu da ste Vi sledećeg dana trebali da stupite u pregovore
20 sa srpskim vojnim rukovodstvom, kako je moguće da Vi niste dobijali uputstva od
21 bosanskog političkog rukovodstva?

22 O: Pa, gledajte, pregovori koji su slijedili dan iza dana, od... sa ovog
23 dokumenta, 18. juli - pregovori su bili, znači, 19. jula - te pregovore nismo mi
24 inicirali. Znači, trajale su borbe sa... pravljena je komunikacija s... znači, bila

25

26

27

28

29

30

1 je komunikacija sa vojnim i političkim vrhom, i tog narednog dana, dakle, ja
2 nisam imao nikakva posebna uputstva. Borbe su stale i tad je Mladić tražio da
3 razgovaramo, prvi put Mladić. I to je to, nije se sad sjedilo pa nešto planovi...
4 To je bila jedna poprilično dramatična i haotična situacija, bar u Žepi.

5 P: Sada ću Vam pokazati jedan dokument u kome se detaljno navode navodne
6 upute gospodina Izetbegovića koje je on uputio gospodinu Hajriću, predsjedniku
7 opštine. Radi se o dokumentu 6D36. Dokument je od 19. jula. Već sam rekao ko je
8 uputio ovaj dopis i ko ga je primio. Imajući na umu Vaš posljednji odgovor, evo,
9 tekst počinje rečima: "Odgovaram na tvoja pitanja od sinoć." Molim da pogledamo
10 tačku 3. Tu stoji: "Moj je plan izmestiti što više civila, ako je moguće - sve.
11 Vojnici ostaju i nastavljaju otpor. Mi ćemo učiniti sve da vam pomažemo. Prvo,
12 dostavom materijalno-tehničkih sredstava, pod dva, dobrovoljcima i, pod tri,
13 ofanzivnim dejstvima u vašem pravcu. Mislim da ovo danas kreće. Ako u ovome ne
14 uspemo, Vi se probijajte onim putevima, Vi znate kojima, ali sad bez tereta žena
15 i dece, koji bi u međuvremenu bili izvučeni."

16 Radi se o jasnim uputama, zar ne? I to od najvišeg ešalona bosanskog
17 rukovodstva.

18 O: Da. S tim da se ja ne sjećam da sam dobio ikakva... znači, ja se ne
19 sjećam da sam dobio ikakva uputstva ove vrste. To je bila, sad, komunikacija... ne
20 znam gdje je završio, ko je u Žepi dobio ovaj dokument. Da li je to gospodin
21 Mehmed Hajrić ili je to samo centar veze. Jer, sva ova komunikacija, recimo ova...
22 i ovaj dokument je dolazio prvo u centar veze, koji je bio na Žepskoj planini,
23
24
25
26
27
28
29
30

1 koji je nekih pet, šest ili više kilometara po vrlo brdovitom terenu, tako da
2 svaki od tih dokumenata nije ni... ili eventualno uputstava, ako nije bio nešto
3 posebno nov, značajan, nije ni dolazio do centra žepe.

4 Ovog se ne sjećam, da sam ga imao prilike vidjet' u žepi, u ovom
5 periodu.

6 P: Dobro, nemojmo se previše opterećivati time da li ste Vi ustvari
7 videli ovaj dokument ili ne. Ono što ja želim da kažem jeste da ste Vi vodili
8 pregovore u skladu sa jasnim uputama gospodina Izetbegovića, zar ne?

9 O: Ne bih se ja složio da su tu bile jasne upute gospodina Izetbegovića.
10 I ako je bilo ovakvih stvari, situacija na terenu je bila puno drugačija od onog
11 kako se stvar vidi iz, recimo, Sarajeva. Mi smo, naravno, koristili sve te
12 stvari više kao savjete, ali smo nažalost bili prisiljeni da odluke, dobrim
13 dijelom, donosimo i sami. Jer, pitanje je bio naš... u pitanju su bili naši životi
14 i životi naših familija.

15 P: Da li se sećate u koje doba dana ste se sastali sa generalom
16 Mladićem, 19. jula 1995.?

17 O: Mislim da je to bila druga polovina dana, 19. juli.

18 P: U to vreme, barem što se Vas ticalo, da li ste Vi zaista, istinski,
19 verovali da žepačka brigada želi da se preda?

20 O: Stvar je sasvim jasna. Da se preda, sasvim sigurno, ne. Znači, ni u
21 jednom trenutku niko nije želio da se preda, to je... jer se plašio da sopstveni
22 život.

23 P: Pogledajmo nakratko delove razgovora između vas i generala Mladića.

24

25

26

27

28

29

30

1 Kada kažem "između vas", mislim na Vas i na gospodina Kulovca.

2 G. JOSSE: [simultani prevod] Časni Sude, ja ne znam da li transkript
3 prvog dela video snimka ima ERN broj.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ima. Jer, pokušavajući da obezbedimo
5 svima transkript, uspjeli smo da utvrdimo o kom broju se radi.

6 G. THAYER: [simultani prevod] Radi se o broju P02490.

7 G. JOSSE: [simultani prevod] Pozivam Veće da pogleda prvu stranu na
8 engleskom jeziku. A, takođe, radi se o prvoj strani i B/H/S verzije.

9 Časni Sude, možda bi bilo bolje da se ovo ne emituje.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, slažem se s Vama.

11 G. JOSSE: [simultani prevod] Molim da se spusti dokument. Radi se o delu
12 koji je pri dnu.

13 P: Tu vidimo da Mladić pita: "Ima li neko ko želi da ostane?" Vi kažete:
14 "Da," zatim dr. Kulovac kaže: "To sam ja isto želio, gospodine, da Vam kažem,
15 ima zainteresovanih da ostanu." Mladić zatim kaže: "Kol'ko je to?" A Kulovac
16 onda kaže: "Ono što mi sada..." pa onda imamo nerazumljiv deo, pa onda nerazumljiv
17 deo, "...to je desetak kompletnih porodica. Međutim, ja lično mislim da bi možda
18 taj broj mogao da bude i veći".

19 Znači, u tom trenutku vodila se ozbiljna i iskrena konverzacija o tome
20 kako bi neki pripadnici bosanske zajednice mogli da ostanu u Žepi, zar ne?
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Kol'ko se sad mogu sjetit' tog perioda, vjerovatno da su neki lokalni
2 stanovnici, kad bi imali sigurnost da im se može... kad bi imali sigurnost da im
3 se može garantovati ta sigurnost, da im se ništa neće desiti, ne vidim ti ništa
4 čudno. Zašto ne bi ostali u svojoj kući i na svojoj zemlji, je l'? Vjerovatno,
5 ako to ovako ima u - ja sam pogledô na prije par dana u svjedočenju - o tome
6 vjerovatno više... ne vjerovatno, nego sigurno više informacija je imô Beno,
7 Benjamin Kulovac, jer on je lokalni i on je bolje poznavô to stanovništvo i
8 njihova razmišljanja. To je to.

9 P: Hvala. Idemo dalje, da vidimo kako su se dalje događaji odvijali.
10 Idemo sad na dokument 6D102. Radi se o razgovoru između Amora Mašovića i same
11 Žepe. Vreme ja malo nakon 22.00h, 20. jula 1995. godine.

12 G. JOSSE: [simultani prevod] Molim da se dokument malo spusti. Ovako je
13 dobro.

14 P: Tu stoji sledeće: "Treba da znate da je na jučerašnjim pregovorima
15 general Mladić prihvatio da civilno stanovništvo i svi vojni obveznici izađu iz
16 Žepe, i to na način kako ste se Vi i Bulajić dogovorili. Zato bi naša strana
17 pustila 400 njihovih vojnika, koji se nalaze na spisku zarobljenika koji Vi
18 posedujete."

19 Što se Vas tiče, da li je ovo pošten rezime razgovora koji se vodio
20 između Vas i generala Mladića 19.jula?

21 O: Prvo - sad polako vraćam sjećanja, da opet gdje ne pogriješim - u...
22 kad smo bili, znači na tom sastanku, Mladić je izdiktirô uslove. E, čini mi se
23 da smo mi onda ušli u... i zadnja tačka je bila da trebaju svi vojno sposobni da
24 se predaju i tako dalje, i tako dalje. Tad smo mi - čini mi se gospodin Benjamin
25 Kulovac - pitô bi l' to moglo, i general Mladić je rekao da će biti razmjena
26 svih za sve, ono - razmjena svi' žepaljaka za sve zarobljene srpske vojnike koji
27 se nalaze ovamo u zatvorima.

28
29
30

1 I, kol'ko se sjećam, da je stvar ostala tako ćemo ih mi kontaktirati da
2 se vide... našu... znači, političko i vojno rukovodstvo, da se pokuša naći taj način
3 zamjene ovih 400 srpskih vojnika za sve vojno sposobne muškarce iz Žepe.

4 Kasnije, čitav tok i sve aktivnosti koje smo radili su bile, praktično,
5 da se realizira ova zamisao.

6 P: I Vi ste, pregovarači na terenu, u tu svrhu morali da blisko
7 saradujete sa vlastima u Sarajevu, zar ne? Odnosno, sa Sarajevom, zar ne?

8 O: Da, da, da.

9 P: Molim da sada pogledate dokument 6D103. Ovaj dokument, ustvari,
10 hronološki je pre dokumenta koji sam Vam upravo pokazao. Radi se o dopisu Ratnog
11 predsjedništva Žepe, koji je upućen raznim visokim funkcionerima u Bosni i
12 Hercegovini.

13 Časni Sude, mislim da ne bi trebalo emitovati dokument.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

15 G. JOSSE: [simultani prevod]

16 P: I u ovom dokumentu se opisuju pregovori koji su vođeni prethodnog
17 dana. Vidimo pod tačkom 1 da stoji: "Omogućiće se, po slobodnom izboru, bezbedan
18 prolaz preko srpske teritorije sledećim redosledom," a zatim se navodi ko će
19 moći da po slobodnom izboru pređe. A zatim se govori, takođe, i o transportu,
20 odnosno prevoznim sredstvima, a zatim se spominje i onaj deo o kome ste nam Vi
21 rekli - svi za sve. Pod tačkom broj 5 se spominje čovek koji je bio uključen u
22 onaj posljednji razgovor, dakle, Amor Mašović. I tu stoji da će se on baviti
23 "razmenama s naše strane".

24

25

26

27

28

29

30

1   A pri samom dnu stoji da se radi o sudbini 7.000 stanovnika Žepe, a od
2 toga 2.000 vojno sposobnih muškaraca. Dakle, u suštini vi - dakle, Ratno
3 predsjedništvo - iznosite ono o čemu ste se dogovorili i šta ste tražili na
4 pregovorima sa Mladićem koji su se odvijali prethodnog dana, zar ne?

5   O: Da.

6   P: Možda bismo mogli nakratko da se vratimo na dokument 6D102, i to da
7 pogledamo drugu stranu tog dokumenta. Tu vidimo da stoji da dogovor "svi za
8 sve", koji je postignut na aerodromu 20. jula, podrazumeva oslobađanje svih
9 pripadnika armije iz svih agresorskih zatvora i logora, uključujući i
10 novozarobljene iz Srebrenice, kao i oslobađanje svih onih... te evakuacije i
11 celokupnog stanovništva Žepe koje to želi.

12   Pre svega da Vam postavim pitanje: da li Vi znate bilo šta o sporazumu
13 koji je postignut 20. jula na aerodromu?

14   O: Sad se ne mogu sjetiti, ali mislim da sam imô informacije da je...
15 obzirom, kažem, komunikacija je na strani Žepe završavala gore u centru veze.
16 Mislim da sam imô informacije... ustvari, imao sam informacije da je ovaj dogovor
17 postignut. Sad ne mogu ga smjestiti koji dan, da li je to bio 20., 21., ili 22.
18 juli. I mi smo... tad je, kol'ko se sjećam, bilo jedno malo olakšanje u Žepi.

19   Međutim, kasnije se ispostavilo da to nije to. Ili bar da nije
20 realiziran taj dogovor.

21   P: Moje drugo pitanje glasi: na osnovu ovog razgovora između Mašovića i

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nekoga iz Žepe bilo je jasno da oni koji žele da ostanu u Žepi mogu da ostanu.
2 To je jasno iz tog razgovora, zar ne?

3 O: Kojeg razgovora? Onog ispred?

4 P: Onaj paragraf koji sam Vam upravo bio pročitao. To se nalazi na
5 ekranu.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine, da li vidite to na ekranu
7 ispred sebe?

8 SVJEDOK: Da, vidim samo dokument koji počinje sa: "Armija Republike BiH
9 raspolaže u ovom času sa...", itd.

10 G. JOSSE: [simultani prevod]

11 P: Da, ja ću Vam pročitati ponovo relevantan deo. Čitam iz sredine
12 rečenice. Dakle: "...oslobođanje svih pripadnika armije iz svih agresorskih
13 zatvora" - i sada onaj bitan deo - "kao i evakuacija celokupnog stanovništva
14 Žepe koje to želi."

15 O: "...i stanovništva koja to želi." Pa da, ne znam šta je tu... Znači, ako
16 neko živi i misli da može... živi u svojoj kući, i on lično misli da je siguran i
17 da će ostat', šta je tu sporno, čudno? Znači, koja to želi. Tačno. Je.

18 P: Prekinuću na trenutak bavljenje ovim nizom dokumenata koji ustvari
19 idu hronološkim redom, kako bismo pogledali određene UN dokumente koji se bave
20 samim sukobom.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Prvo molim da pogledate 6D87. Gospodine, dokumenti kojima ćemo se sada
2 baviti su na engleskom jeziku. Prvo da Vas pitam, da li možete da čitate na
3 engleskom?

4 O: Pa, engleski razumijem, ali teško da mogu - naročito složenije
5 rečenice, da kažem - korektno da prevedem. Zato bih molio prevod.

6 P: Naravno. Ja sam samo hteo da znam. Ja ću Vam jako polako čitati
7 relevantne pasuse. Ovo je dokument od 20. jula. To je nekakav izveštaj UNPROFOR-
8 a, i tu stoji, pored reči "Charlie": "Komandant bošnjačke BDE u Žepi Avdo Palić
9 je najavio da, ako helikopter sa predstavnicima BHC prednjih /kako je
10 prevedeno/, Ukrajinskog bataljona 1, UNHCR-a, UNCRC-a i vojnih posmatrača ne
11 stigne u Žepu do 21.08h, Bošnjaci će ubiti Ukrajinke."

12 O: To mi nije poznato i nemam komentar. Mislim da jedino ću reći da je
13 to bila jako teška situacija, pa moguće da su neke stvari iznuđivane i pokušano
14 da se iznude i ovako ovim usmenim prijetnjama. Mada, kol'ko znam, nije bilo
15 nikakvih tih fizičkih napada na same pripadnike UNPROFOR-a.

16 P: Dajte onda da pogledamo 6D91. To je izveštaj od istog dana, 20. jula
17 od 19:50h, i tu se kaže: "Tri minobacačke runde su direktno ciljale na kasarnu
18 ukrajinske komande. Brojne eksplozije koje su zapažene u krugu ukrajinske
19 komande i njihovog logora su takođe gađane, a poreklo vatre je iz Armije BiH."

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ovo je vrlo čudno, ovaj dokument. I, ja ne smijem reći 100%, ali sa
2 velikom vjerovatnoćom da ovog datuma, ove godine, ovog mjeseca pripadnici Armije
3 u Žepi nisu imali nijednu minobacačku granatu. Mogu jedino da potvrdim da sam
4 bio u krugu UNPROFOR-a i gledô svojim očima kad su dolazile granate sa srpskih
5 položaja. Mislim da je to bio PAT, ono... ovi koji su oko vojske to znaju, a
6 toliko o ovom dokumentu.

7 P: Dokument 6D92. To je nekih pola sata kasnije. Izveštaj je sličan, i
8 tu se kaže: "Armija BiH gađa na bazu ukrajinske čete. Bosanski vojnici su bacili
9 nekoliko bombi u bazu ukrajinske čete. Ukrajinski personal je zauzeo odbrambene
10 položaje, ali još nije uzvratio. Situacija je izuzetno kritična."

11 O: Ne znam za ova događanja. Prvi put čujem.

12 P: I, pre nego što završimo temu samih borbi i pre nego što se vratimo
13 na pregovore, molim da pogledate 6D82, a to je već uvršteno u spis. Jasno je da
14 je ovo dokument sačinjen sa srpske strane. To je dokument od potpukovnika
15 Kosorića, od 24. jula, i to je obaveštajni izveštaj koji se bavi upravo ovom
16 bitkom o kojoj smo sad govorili. Dokument je dosta dugačak, ali ako pogledate na
17 dno prve stranice, tu se opisuje: "Već četiri dana Muslimani su prisutni,
18 očigledno, i već se četiri dana oglašavaju", i onda se tu navodi artiljerija i
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 oružje artiljerijskog tipa koje imaju bošnjački branitelji. Možete samo da
2 pročitate taj dokument i kad ste spremni pređite i pogledajte i stranicu 2.

3 O: Je l' čitam kompletno ovaj dio dokumenta koji je na ekranu? Ili možda
4 nisam dobro, izvinjavam se, razumio, na što treba da se koncentrišem?

5 P: Ne, ne, gledajte ovaj deo koji je na ekranu. I, taj deo počinje
6 rečima: "U svakom slučaju, Muslimani se već četiri dana oglašavaju."

7 O: Okay.

8 P: Moje pitanje je sledeće: da li su srpski obaveštajni podaci potpuno
9 pogrešni kada se tvrdi da su branitelji imali ovu vrstu oruđa na raspolaganju?

10 O: He, pa teško je to reći. Ja, doista... da li su u cijelosti i kol'ko su
11 tačni. Ne mogu ništa potvrditi, da l' su u cijelosti tačni. Vjerovatno dio da je
12 dobar, a mislim stvari koje nikad nisam znao u potpunosti, ne mogu sad ni reći,
13 tvrditi jes' il' nije. Toliko o tom.

14 P: Svedoče, mora da ste znali šta je bilo na raspolaganju pukovniku
15 Paliću i njegovim ljudima za odbranu enklave, zar ne?

16 O: Sve ne. Generalno smo znali, kao i svako što je u enklavi znao, i ja
17 sam toliko o tom znao. E sad, da je neko referisô meni: "E, imamo to, ovo, imamo
18 ono" - ne.

19 P: I kako mislite da je pukovnik Palić izdržao toliko dugo, imajući u
20 vidu ono što su Srbi imali na raspolaganju od oružja?

21 O: Znači, ništa nije sporno da je oružja bilo, a što se tiče bremena
22 koji je izdržan, pa to je ono, kad nemate kud dalje pa se borite, znate, dokle

23

24

25

26

27

28

29

30

1 može. Vjerovatno je to sama situacija nametnula, tu, što se kaže, ogorčenu borbu
2 i činjenicu da je vremenski se toliko izdržalo.

3 P: Kao jedan od glavnih pregovarača na strani branitelja bilo je sigurno
4 ključno da Vi znate kakav je vojni položaj, kakva je vojna situacija?

5 O: Da.

6 P: Da li ste znali tačan vojni položaj ili situaciju?

7 O: Gledajte, samo da to malo pojasnimo. Znači, što se tiče vojnih
8 položaja, njih je znao svako ko je bio u Žepi, je l'. Pravci napada su dva
9 ključna, to su bili sa južne i, da kažemo, sa zapadne strane, na enklavu. Što se
10 tiče situacije, znači, bilo je nama potpuno jasno, svima - to je informacija,
11 dakle, od komande armije - da je samo pitanje vremena koliko se može izdržati. A
12 da se bez neke značajne pomoći sa strane mogu održati te linije, nikad nije bilo
13 sporno da to nije bilo moguće. I, saglasno tome su i poduzimane, mislim,
14 poduzimane ove aktivnosti oko rješenja problema.

15 P: U redu. Ja ću se sada vratiti na same pregovore. Ponovo ste videli
16 Mladića 24. jula. Da li je to tačno?

17 O: Da, tačno.

18 P: I, Vi ste već opisali, ja sam na početku mog unakrsnog ispitivanja
19 Vas zamolio da opišete taj postupak evakuacije, ali Vas nisam pitao tada nešto
20 što želim sad da Vas pitam. Da li je tačno da su svaki autobus pratila dva
21 pripadnika UNPROFOR-a?

22 O: Ja se te stvari ne sjećam, a vrlo je vjerovatno da je tako. Jer to je
23
24
25
26
27
28
29
30

1 bio jedan, konačno, i od naših - ako se može reći - zahtjeva, da bar u svakom
2 autobusu budu vojnici UNPROFOR-a, jer su se ljudi nekako sigurnije osjećaju. I
3 vjerujem da, ako imate podatke Vi, da je tako bilo. Potvrđujem da je tako bilo,
4 ali ja nisam vidio ili... ne mogu opovrgnuti, da tako kažem.

5 P: Želim sada da se osvrnem na taj treći sastanak sa Mladićem, 26. jula.
6 Jedan mali deo tog sastanka je snimljen na videu i to je pušteno ovom Veću, zar
7 ne?

8 O: Da.

9 P: Možda se sećate, a mislim da nema potreba da se to ponovo prikaže, da
10 je tu bio jedan čovek u vojnoj uniformi koji je sedeo levo od generala Smitha, a
11 koga Vi niste mogli da prepoznate? Da li se sećate toga, od petka još?

12 O: Mislim da da. Ali bi ipak bilo, hm... možda da bi' to 100% potvrdio
13 bilo najbolje kad bi mogli ponovo pogledati taj... tu fotografiju ili... ili video
14 snimak.

15 Ali, ako sam... izvinjavam se, ako sam rekô da ne poznajem, znači, u
16 petak, to je... to je onda tako.

17 P: Ja mislim da je to uredu. Ali, to će postati jasno za koji trenutak,
18 da ne zavisi mnogo od toga, osim da se kaže da je ta osoba potpukovnik Baxter,
19 on je bio vojni ataše generala Smitha, tj. on je imao nekakve veze sa generalom
20 Smithom. Zar ne?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: To ne znam. Vjerovatno da je, ne sjećam se i...

2 P: U redu. Molim da sada pogledamo dokument 6D108. Ovaj dokument nije u
3 elektronskoj sudnici. Radi se o dokumentu UN-a, samo je na engleskom i ja ću
4 delove dokumenta jako polako čitati svedoku. Imamo jako puno štampanih
5 primeraka.

6 G. JOSSE: [simultani prevod] Časni Sude, molim Veće, kada dobije
7 primerak, da skloni poslednju stranicu. To nije zbog toga što ja ne želim da Vi
8 to vidite, nego jednostavno to nije deo ovog dokumenta i ne želim da dođe do
9 zabune.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Poslednja stranica mog dokumenta je
11 stvarno bila poslednja stranica.

12 G. JOSSE: [simultani prevod] Zahvalan sam gospodinu Thayeru, on mi je
13 ukazao na to jutros.

14 P: Ovo je izveštaj od potpukovnika Baxtera, i to je rezime sastanka kome
15 je prisustvovao sa generalom Smithom i sa Vama. Molim da se ovaj dokument ne
16 emituje.

17 U paragrafu 2 on kaže: "U srži situacije je lokalni sporazum, zaključen
18 između lokalnih bosanskih funkcionera i bosanskih Srba. Sporazum zavisi od tri
19 stvari, koje oni koji su ga potpisali ustvari ne mogu da ispune. Prvo, da će se
20 pridržavati prekida vatre. Drugo, da će bosanski borci položiti oružje i
21 prihvatiti da budu ratni zarobljenici... taj status... na osnovu moguće razmene
22 ratnih zarobljenika. A drugo /?treće/, da bošnjačka vlada će da prihvati uslove
23 za razmenu ratnih zarobljenika sa bosanskim Srbima."

24 Da li se ustvari sećate, da li se slažete sa procenom pukovnika Baxtera

25

26

27

28

29

30

1 da te dve strane jednostavno nisu mogle da ispune uslove sporazuma?

2 O: Ne znam. Jedino ova prva tačka koje se tiče prekida vatre. Bar što se
3 tiče tada naše strane, ne vjerujem da je tu i u jednom trenutku bilo išta sporno
4 iliti bilo eventualno neke vojne provokacija, bar ja ne znam. A ove druge dvije
5 stvari, oko predaje i uslova razmjene, u principu bi mogô da se složim sa
6 procjenom ovog generala, savjetnika ili već šta je, da su tu bili problemi.

7 P: Ako treba, pogledaćemo sporazum, ali možda bi bilo najlakše da
8 pročitam paragraf 5 iz sporazuma, i tu se kaže da će Avdo Palić odmah pristupiti
9 razoružavanju svojih jedinica. Svo oružje iz žepačke enklave će biti predato
10 predstavnicima UNPROFOR-a, tj. predstavnicima bosansko-srpske armije u bazi
11 UNPROFOR-a u Žepi.

12 Ja ne krivim Vas za to, ali je činjenica da kad ste potpisali ovaj
13 sporazum, Vi ste znali da se to neće desiti?

14 O: Da, znao sam i vrlo jasno sam to rekao generalu Mladiću. To ništa
15 nije sporno. U tom trenutku, znači, ni u jednom trenutku ja nisam imô nikak'u
16 efektivnu kontrolu, uticaj nad vojskom. Kad mi je taj dokument, znači tog 24.,
17 stavljen na sto, ja sam to jasno rekao generalu Mladiću, ali iz ukupni... gdje je
18 nešto ostalo kô "rješiće se to s Avdom". Znači, nikad nije bilo sporno, što se
19 mene tiče, da iako sam potpisô taj dokument, ja sam u tom trenutku znao, i to
20 rekao jasno, da to ja ne mogu sprovesti.

21 P: Ovo je druga stranica dokumenta i upravo je ta stranica na
22 grafoskopu, i to je paragraf čiji je naslov "Sporazum", i nekih sedam-osam

23

24

25

26

27

28

29

30

1 redaka niže u tom paragrafu govori se o Mladiću. I, tu se kaže da je on bio
2 dosta iritiran taktikom vlade, a naročito ministra Muratovića, za koga tvrdi da
3 pokušava da pogrešno predstavi svoj položaj i svoje dobre namere, tj. njegov
4 položaj i njegove dobre namere prema narodu Žepe. Da ovo naglasi on je rekao da
5 bi doktor, gospodin Kulovac, napustio džep sa prvom vojnom, lekarskom
6 medicinskom evakuacijom i da bi on preneo apel stanovništva predsedniku da ipak
7 dođe do evakuacije.

8 Da li se to tako i desilo?

9 O: Znači, ja potvrđujem da je doktor Kulovac sa prvim, znači, konvojem,
10 konvoj sa ranjenicima, otišao za Sarajevo. A za eventualne dalje razgovore
11 gospodine Kulovca, apele, ništa ne znam jer nisam u to... tad već bio u situaciji
12 da to uopšte znam.

13 P: Ja hoću da kažem, svedoče, da bosanski Srbi jesu ispoštovali svoj deo
14 sporazuma, to se vidi u pasusu 7. Ja ću to sporo da čitam: "Civili iz Žepe mogu
15 slobodno da biraju o tome gde će da žive i borave u skladu sa Ženevskim
16 konvencijama od 12. avgusta 1949. godine, i dodatnim protokolima iz 1977.
17 godine."

18 Da li se slažete sa ovim što sam ja upravo rekao?

19 SUDIJA KWON: [simultani prevod] To je poseban sporazum.

20 G. JOSSE: [simultani prevod] To je 6D30, časni Sude.

21 SVJEDOK: U onom trenutku - znači, vraćam se taj period Žepa 1995., 25.
22 juli, ukupna situacija - nije mi jasno šta znači taj... Hoću ustvari da pojasnim
23 da su se ljudi - plašeći se, normalno, za svoj život - birali onu opciju koja im

24

25

26

27

28

29

30

1 je sigurnija, a to je da napuste to područje i u... ne vidim ništa sporno.

2 Siguran sam, da, da su ljudi intuitivno osjećali - svi ti koji su imali
3 kuće koje još nisu bile srušene - da im se ništa neće ružno desiti, da bi oni
4 ostali, to ništa nije sporno. Ali, znači, ljudi reaguju po svom osjećaju. To je
5 moj odgovor na taj izbor mjesta življenja, i tako dalje.

6 G. JOSSE: [simultani prevod]

7 P: Bosanski Srbi su rekli da ko god je hteo može da ostane, zar ne?

8 O: Da. Ja ne tvrdim da bi se tim ljudima nešto ružno desilo. Ali, ja
9 govorim zašto su ti ljudi napustili Žepu. Eto to je, ja govorim s druge strane,
10 jer znam emocije, shvatanje, strah tih ljudi koji su napustili Žepu. E to hoću
11 da kažem.

12 P: Da bi bio fer prema Vama, mislim da treba da pogledamo paragraf 8
13 dokumenta koji se nalazi na ekranu.

14 G. JOSSE: [simultani prevod] Naravno, ovo ne treba da se emituje.
15 Paragraf 8 - molim da se stavi na grafoskop - a druga opcija je da se svedoku dâ
16 primerak.

17 P: General Smith je objasnio da, po njegovom povratku u Sarajevo,
18 sastaje se sa Muratovićem, i on je hteo da prosledi Vaše brige i želje - ja
19 parafraziram - bosanskoj Vladi. Vi ste rekli da bi najveći problem bio odlazak
20 vojno sposobnih muškaraca iz enklave.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Kao što ste nam rekli pre nekoliko trenutaka, Vi ste jasno to naznačili
2 kao problem, zar ne?

3   O: Da, upravo tako.

4   P: Pasus 9, tu se kaže da ste naglasili da se po sporazumu dozvoljava da
5 svi muškarci ispod 18 i preko 55 godina mogu slobodno da odu, kao i oni koji su
6 povređeni. To je tačno, zar ne?

7   O: To je tačno. Nismo mi... to nije nikad ni bilo sporno.

8   P: Paragraf 10. I, vidimo tu nešto o čemu sam Vas ja pitao malopre.
9 General Smith je pitao da li bilo ko želi da ostane u enklavi. A Vi ste
10 odgovorili da je opšta atmosfera takva da su svi za to da odu, zbog bezbednosti.
11 Niste imali nikakve pojedinosti o predaji oružja i rekli ste da morate da
12 proverite sa Avdom Palićem. Dalje ste rekli da, kada bi ljudi u enklavi imali
13 više poverenja ili kad bi bili sigurni da će bosanska vlada da se složi oko
14 razmene ratnih zarobljenika, onda bi se to osećanje straha naglo promenilo.

15   Zar ne, tako je bilo?

16   O: Da, sve ovo što ste rekli ispred je tačno.

17   P: Da Vas pitam sada ovo: što se Vas tiče, da li ste Vi verovali da je
18 vlada u Sarajevu bila iskrena u tom trenutku o razmeni "svi za sve"?

19   O: Znače, u početku smo, naravno, vjerovali. Vi, kad ste u problemu i
20 nudi vam se neko rješenje, uvijek vjerujete. To jedan malo psihološki, ovako,
21 aspekt svih ljudi.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Kasnije, negdje 26. jula otprilike, je postalo jasno da od tog neće biti
2 ništa, od tih obećanja da će biti razmjena, tako da... što je konačno i slijed
3 događaja pokazô.

4 P: Moje poslednje pitanje, pre pauze, je sledeće: kad govorite o
5 obećanjima, mislite na obećanja vlade u Sarajevu, zar ne?

6 O: Da. Ovdje, jer ovu... ovaj dio komunikacije oko razmjene vojno
7 sposobnih je trebao da vodi ministar Muratović, tadašnji ministar za - kol'ko se
8 sjećam - odnose sa ovim... stranim organizacijama u Bosni. Mi smo imali ove - evo,
9 sad sam se podsjetio iz ovog dokumenta, da je ovaj prvi sastanak bio 24. jula,
10 na kom je bio general Smith - mi smo imali neke informacije, bar ja usmene, od
11 Avde, pukovnika Avde Palića, da su ti pregovori sa srpskom stranom... na većem,
12 dakle, nivou, da se vode. I da bi to trebalo rezultirat' povoljnim rješenjem.
13 Ispred naše strane, te pregovore je trebô da vodi ministar Muratović. E, iz ove...
14 iz ovih dokumenata se vidi da su neki sastanci održani, ali da nikad nije
15 postignut neki konačan dogovor sa srpskom stranom, po ovom pitanju.

16 G. JOSSE: [simultani prevod] Možemo sada da idemo na pauzu, što se mene
17 tiče, ako to odgovara Veću.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Idemo sada na pauzu od 25 minuta.

19 SUDSKI SLUŽBENIK [simultani prevod] Molim, ustanite.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ... Početak pauze u 10.34h

2 ... Sjednica nastavljena u 11.04h

3 SUDSKI SLUŽBENIK [simultani prevod] Molim, ustanite. Izvolite sestti.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Josse, izvolite.

5 G. JOSSE: [simultani prevod] Sledeći dokument se direktno nadovezuje na
6 ovaj dokument koji smo malopre pogledali. Radi se o dokumentu 6D98, i ne bi
7 trebalo da se emituje.

8 P: Radi se o dopisu Ratnog predsjedništva - datum je 26. juli 1995.
9 godine - Alija Izetbegović, ministar Hasan Muratović i dokument se tiče
10 pregovora u Bokašnjici, kojima ste Vi prisustvovali. I tu, tri reda niže, stoji
11 da: "Ništa nije dogovoreno na tim pregovorima, jer general Smith nije doneo
12 ugovor o razmeni 'svi za sve', a danas sam obavešten od Generalštaba da je
13 ugovor o razmeni 'svi za sve' prihvaćen od naše strane i da ga je general Smith
14 poneo sa sobom."

15 General Smith je izjavio, u Vašem prisustvu, gospodine svedoče, da će
16 ostati do noći u Bokašnjici i da predsednik BiH očekuje još određene ustupke
17 kako bi uopšte došlo do razmene. A onda, nekoliko redova niže Vas se pita da li
18 ste prihvatili i potpisali "svi za sve" sporazum i da se preko noći pošalje to
19 generalu Smithu, kako bi se sutra moglo razgovarati o samoj metodologiji
20 evakuacije.

21 Gospodine, na osnovu ovog dokumenta, izgleda da ste vi u ratnom
22 predsjedništvu - tada, u tom trenutku - iskreno se nadali da će rukovodstvo Bosne
23 i Hercegovine pristati na razmenu "svi za sve", zar ne?

24 O: Da, kao što se vidi iz ovog dokumenta, mi smo se iskreno nadali,
25 vjerovali u to. Sjećam se ovog sastanka 26. sa generalom Smithom. Sad su mi se
26 vratila malo sjećanja. Ja sam imô informaciju da - kako i stoji u ovom

27

28

29

30

1 dokumentu, i upravo je to tako i bilo - da je u Sarajevu postignut dogovor za
2 razmjenu "svi za sve".

3 Samo da pojasnim: znači, u ovom... u ovom dokumentu se govori isključivo o
4 vojno sposobnim muškarcima. Ja sam na tom sastanku, bar na početku, bio na neki
5 način malo relaksiran tom informacijom. Međutim, general Smith je uzeo svoj
6 rokovnik i rekao na početku: "Ne, ništa nije dogovoreno." Tako da sad ovih
7 detalja, da li naša strana traži dodatne ustupke, ne sjećam se baš svih tih
8 detalja, ali generalno to je to. Znači, mi smo vjerovali i nadali se da će doći
9 do tog sporazuma.

10 P: A u pretposlednjoj rečenici stoji: "Još jednom napominjemo da je
11 general Smith izjavio da Vi ne pristajete na razmenu 'svi za sve' i da taj
12 ugovor niste potpisali."

13 Gospodine, kada ste shvatili da rukovodstvo iz Sarajeva neće ustvari
14 pristati na razmenu 'svi za sve' i da ustvari treba naći neko drugo rešenje?

15 O: Pa, mislim da je to bio 27.; znači, eto 26. juli, kraj dana. Ja sad
16 dalje... Jer, 26. sam bio na Bokšanici, ja se više nisam vraćao u Žepu niti bio u
17 bilo kakvom kontaktu sa pukovnikom Palićem i drugim članovima Ratnog
18 predsjedništva. Meni lično je to bilo jasno poslije ovog sastanka sa generalom
19 Smithom.

20 P: U tom trenutku, šta ste Vi misli da će vojno sposobni muškarci
21 uraditi, imajući na umu da Sarajevo nije bilo spremno da prihvati ovu razmenu
22 'svi za sve'?

23 O: Ah, čujte, sve što kažem su spekulacije. Jer to je bilo davno, znači,

24

25

26

27

28

29

30

1 prije 12 godina.

2 Tu je bila jedna posebna atmosfera i teško da nešto, da kažem, pametno
3 kažem. Ne mogu reći ni da sam mislio ni da će se predati ni da se neće predati,
4 da će uraditi ovo ili ono. Doista, kažem, od 26., kad je to bilo, 26. jula, kad
5 je i meni postalo jasno da od tog dogovora nema ništa, više nisam bio ni u
6 kakvom fizičkom niti drugom kontaktu sa bilo kim iz Žepe, uključujući, naravno,
7 na prvom mjestu pukovnika Avdu Palića i druge članove Ratnog predsjedništva.

8 P: Drugim rečima, ono što se desilo nakon tog trenutka nije bilo niti
9 pod Vašom kontrolom niti ste Vi imali lična saznanja o tome. To ustvari želite
10 da kažete?

11 O: Da, upravo tako. Znači, 26., zadnji sastanak sa generalom Smithom. Ja
12 sam 26., znači, negdje oko podne, došao na Bokšanicu i više se nisam vraćô u
13 Žepu, niti, kažem, imô bilo kakve kontakte sa rukovodstvom, odnosno ljudima iz
14 Žepe.

15 G. JOSSE: [simultani prevod] Sada bih zamolio da pogledamo dokument
16 6D89. Radi se o još jednom izveštaju koji potiče iz Ujedinjenih nacija. To je
17 dnevni izveštaj, datum je 28. juli. Molim da se prikaže strana broj 3, pri dnu
18 strane. Evo, to se sad vidi na ekranu.

19 P: Tu stoji sledeće: "Žepa. Evakuacija raseljenih ljudi se nastavlja.
20 Ukupno od 4.000 do 5.000 raseljenih ljudi je evakuisano iz Žepe prema središnjoj
21 Bosni od 25. jula 1995. godine. Izgleda da više nema ljudi u Žepi koje treba
22 evakuisati. Vojska Bosne i Hercegovine, otprilike 1.500 njih, je i dalje tamo."

23 To je jedna fer procena od strane UNPROFOR-a, dakle, da ovih 1.500 ljudi
24 koji su ostali, da su to ustvari bili vojnici BiH, zar ne?

25 O: To je dosta korektna procjena. E sad, samo terminološki, to su bili
26 ljudi u životnoj... muškarci u životnoj dobi od 18. ili malo niže, jer bilo je
27 onih, aj' da kažem bilo je dozvoljeno od 18., al' evo, od 18 do 55 godina.

28

29

30

1 E sad, kol'ko je ko bio i na koji način angažovan tokom rata, to je druga stvar.
2 Ali 1.500 sigurno nije bilo onih koji su bili naoružani.

3 P: A kako bi imali kompletnu sliku, dalje u dokumentu stoji: "U 18.00h,
4 i to kao posledica pregovora između vlasti Bosne i Hercegovine, generala Mladića
5 iz vojske bosanskih Srba i komandanta UNPROFOR-a, dogovoreno je da će BiH se
6 predati i predati oružje, i to će biti pod nadzorom UNPROFOR-a. Dakle, od onog
7 trenutka će takođe biti uključeno i osoblje bezbednosti UN-a."

8 Međutim, do toga nije došlo, zar ne?

9 O: Ne, nije nikad došlo od toga.

10 P: Gospodine, uz dopuštenje Veća, kao zaključak ja bih hteo da Vam
11 predočim nekoliko tvrdnji koje ustvari predstavljaju stav Odbrane u vezi sa ovim
12 pitanjem. Prihvatam da ste se Vi pozabavili određenim pitanjima i na Vama je da
13 odlučite da li želite da se u narednih nekoliko minuta još osvrnete na nešto.
14 Ali, ja sam Vam već postavio neka pitanja u vezi sa tim. Moja prva tvrdnja je to
15 da enklava, ustvari, uopšte nije bila demilitarizovana, i mislim da ste Vi to
16 prihvatili.

17 O: Ne bih se složio da sam direktno rekao da nije bila... da nije bila... da
18 je... da nije bila demilitarizovana. Znači, 1993. predat je... predato je oružje u
19 UNPROFOR, dio oružja, eto da tako kažem. Mogu da kažem da vjerovatno nije
20 predato svo oružje, jer je takođe dobar dio oružja bio privatnog karaktera, pa
21 onda ono je... ljudi su to zadržali za sebe. Znači, djelomično je predato oružje;
22 dio je, vjerovatno, ostô kod ljudi.

23 P: Sledeće što želim da Vam iznesem je ovo: Srbi su bili ponudili

24

25

26

27

28

29

30

1 određeni stepen autonomije - drugim rečima, jedno političko rešenje stanovnicima
2 enklave. Kada sam Vam to pitanje bio postavio u petak, mislim da ste Vi rekli da
3 niste znali ništa u vezi nekog predloga vezanog za neku vrstu autonomije. Da li
4 je to tačno?

5 O: To je tačno. Dakle, meni i iz kontakata sa bilo kojim čovjekom,
6 odnosno, da kažem, evo, rukovodećim čovjekom koji je bio u to doba u Žepi, te
7 stvari niti su prezentirane, niti su mi bile uopšte poznate. Da li je bilo toga?
8 Ko je to vodio eventualne razgovore? To mi je nepoznato. Znači, što se mene
9 tiče, ja sam to prvi put čuo u sudnici u petak, ovog mjeseca, ove godine.

10 P: Sledeće. Iz enklave je bilo napada izvan enklave /kako je prevedeno/.
11 I znam da Vi to u izvesnoj meri i prihvatate. Ono što ja želim da Vam kažem
12 jeste da su u izvesnoj meri ovi napadi bili inspirisani, ustvari, uputstvima
13 koja ste dobijali od vašeg političkog i vojnog rukovodstva iz Sarajeva.

14 O: Znači, mislite na napade za... od 1993., pa do pada Žepe, je l' tako?
15 Iz enklave? Gledajte, znači, ti napadi - ne znam termin "inspirisan" - su
16 ustvari urađeni pod direktnoj zapovijesti, zapovjedi 2. korpusa iz Tuzle, to
17 ništa nije sporno. Po mom s'vatanju, a nisam bio jedini u Žepi, ti napadi su
18 bili - govorim, dakle, isključivo sad o napadima koji su izvršeni sredinom juna
19 1995. - ti napadi su bili kontraproduktivni, vojnički ništa nisu mijenjali, a
20 samo su mogli da daju alibi srpskoj strani da izvrši napad na, recimo Žepu, u
21 ovom slučaju.

22 U principu, s tim napadima se ja lično nisam složio, jer smo bili
23 informisani... nisam bio sam, ali te stvari je odradila vojska, jer je bila, kako

24

25

26

27

28

29

30

1 nam je rečeno, u sistemu komandovanja. Mi nismo mogli da utičemo na to iz
2 civilnog dijela.

3 P: Kao što ste upravo prihvatili, zbog tih napada Vojska Republike
4 Srpske je pokrenula kontraofanzivu, i to protiv enklave. Zar ne?

5 O: Da li su te dvije stvari u direktnoj relaciji, to ne znam. Ali je
6 činjenica da je vremenski neposredno iza tih napada došlo do, između ostalih,
7 napad na enklavu Žepa.

8 P: Zatim je usledila borba, odnosno razmena vatre, i to tokom nekoliko
9 dana, između Vojske Republike Srpske i Žepske brigade. I obe strane su na
10 raspolaganju imale tešku artiljeriju.

11 O: Nisam vojnik, pa ne znam terminološki šta je teška artiljerija, ali
12 kol'ko mi je poznato mi u Žepi nismo imali tu tešku artiljeriju. To je bilo
13 uglavnom pješačko naoružanje. Možda neki od onih... kako... ovi... nešto protuoklopnog
14 oruđa. Ali sad neki tenkovi, topovi, to sigurno nije bilo u Žepi.

15 P: U vezi sa sledećom tvrdnjom ja sam Vam postavio dosta pitanja, ali
16 evo sad ću to ukratko izneti pred Vas. Kada se pregovaralo, bilo je govora o
17 tome da civili mogu da ostanu u enklavi, ukoliko to žele?

18 O: Ja sam, mislim, u više navrata pojašnjavô to, šta znači ta
19 formulacija. I ponavljam opet. Znači, civili su otišli iz Žepe zato što su se
20 plašili, ako ostanu, za svoj život. I to je jedini razlog njihovog odlaska. A
21 sad, izbor da ostane, morate priznati, u takvoj situaciji da je problematična
22 stvar za svakog pojedinca. Nije ni to kao izbor hoću li ići u ovaj ili onaj

23
24
25
26
27
28
29
30

1 restoran, jer to je druga stvar i druge situacije.

2 P: U vezi sa tim, ono što želim da Vam kažem jeste da je doneta odluka,
3 bilo u Sarajevu ili na lokalnom nivou, od strane Ratnog predsjedništva, da će svi
4 civili biti evakuisani.

5 O: Za tu neku odluku iz Sarajeva ne znam. Što se nas tiče, znači, to je
6 dokument koji sam ja potpisao 24. jula. I... hoću da kažem sljedeće. Znači,
7 situacija je bila takva da Vi ni nad kim lično niste mogli imati taj uticaj kod
8 tog izbora, i sigurno tvrdim - odgovorno, jer sam bio tamo - da nije bilo
9 nikak'e prisile u smislu da svi napuste Žepu. Jer, prvo 25., kod početka
10 evakuacije, bilo je iz tog straha zbog same evakuacije da se sjeda u autobuse i
11 ide preko teritorije pod kontrolom bosanskih Srba - da se izrazim tom
12 terminologijom - ljudi je bilo i to strah. A sama činjenica da je 25. sve to
13 uspješno prošlo i dobijene povratne informacije da nema nikakvih problema niti
14 maltretiranja, onda je, znači, bio veliki pritisak svog civilnog stanovništva da
15 što prije ode iz žepe. Znači, napominjem još jednom, ljudi su obaviješteni o tom
16 šta je dogovoreno, i na svakom je bilo da odluči šta će uraditi. A samo znam
17 kako je svako gledô tu stvar, i njihove emocije i strah od eventualnog ostanka.
18 Mislim da ta opcija eventualnog ostanka u glavama ljudi, u njihovoj psihi,
19 uopšte nije postojala, tih dana u Žepi.

20 P: Gospodine, jedini problem vezano za Vaš odgovor u vezi sa sporazumom
21 je to - kao što ste već i prihvatili - da ste Vi vrlo dobro znali da bošnjačka

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 strana neće ispoštovati sporazum, barem ne u vezi onog dela oko predaje oružja.
2 Zar ne?

3 O: Pa da, to sam - već treći put ponavljam - to sam jasno rekô generalu
4 Mladiću. Da nit' sam ovlašten, nit' da ja mogu to narediti. Kasniji tok
5 događaja... ali... je ušô u tu... pokušaj rješenja razmjene "svi za sve", pri čemu se
6 misli na vojno sposobno stanovništvo iz Žepe. Ali, znači, u trenutku
7 potpisivanja ja sam znao da, prvo, ja ne upravljam tim, a sve do... znači, od tog
8 trenutka pa do 26. - ustvari i od ranije, izvinjavam se, od 19. do 26. - su
9 vođene aktivnosti u Sarajevu na rješavanju ovog problema i pokušaji da se
10 postigne dogovor sa srpskom stranom da se vojno sposobno stanovništvo Žepe
11 zamijeni za zarobljene srpske vojnike i civile.

12 P: Da li se slažete s tim da je deo Vaše taktike kao pregovarača između
13 19. i 26. - i neko bi rekao da je to čak i razumljiva taktika - da dobijete na
14 vremenu, dakle, da vidite kako će se odvijati situacija na terenu, odnosno
15 borba, a da ćete onda pokušati da pomognete naoružane ljude, onako kako najbolje
16 možete? Drugim rečima, da ste pokušavali da dobijete na vremenu?

17 O: Djelomično se slažem sa Vašom konstatacijom, ali u ključnoj stvari -
18 ne. Nama je - znači, ponavljam - 19., ali već i 13., da se Žepa ne može održati
19 /sic/. I, znači, uopće nije bilo sporno da će se Žepa napustiti. Međutim, za nas
20 je bio sporan način - kako? Za civilno stanovništvo smo manje-više, posle tih
21 pregovora, bili sigurni da ne bi trebalo da bude nikakvih problema za njihovu
22 evakuaciju. Ali, sva ta taktika o kojoj govorite se odnosila isključivo na

23
24
25
26
27
28
29
30

1 sigurnost i živote ovih - kako je ovdje precizirano, u dokumentu UNPRPROFOR-a -
2 oko 1.500 ljudi te životne dobi.

3 I, o tom dijelu su vođeni, bar kako je nama prezentirano, stalni
4 razgovori na relaciji srpska strana-UNPROFOR-i naša strana u Sarajevu. To nam je
5 na neki način... nas je ohrabrilo kad je 25. jula krenula evakuacija, bez
6 prethodnog uslovljavanja predaje vojske. Znači, čitava ta taktika se bukvalno
7 odnosila samo na kako se na bezbolan i siguran način, da kažem, izvući iz žepe,
8 živ.

9 P: Skoro smo pri kraju, svedoče. Složili smo se, svi su se složili da su
10 civili bili evakuisani. Što se tiče brigade, tačno je, zar ne, da su oni na
11 kraju napustili žepu još uvek sa svojim oružjem?

12 O: Da, to je tačno. Dio, ja ne mogu govorit' o brojevima, jer se sve to
13 dešavalo kad sam ja već bio u zatvoru, pa naknadne priče poslije šest-sedam
14 mjeseci, obično čujete od nekog nešto. Ali, kao generalnu sliku, neku sliku sam
15 sebi stvorio kako se to odigravalo. Dio vojnika je, dakle, sa oružjem tačno se
16 uspio probiti preko srpske teritorije do negdje Olova, Kladnja, najveći broj
17 njih je tamo izašao. A dio je otišô u Srbiju i tamo bio poslije razmijenjen,
18 odnosno pušten u treće zemlje.

19 P: I, oni koji su došli do Srbije, preko Drine, su bili tretirani kao
20 ratni zarobljenici. Da li ste imali te informacije?

21 O: Pa, te informacije sam dobio kad sam izašô iz zatvora, pričali su
22 ljudi. Otprilike sam... znam šta se dešavalo iz priče drugih. Eto, to je to.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Oni su prešli u Srbiju, ne znam u kom broju, ustvari najveći broj je tamo, bili
2 su smješteni u neka dva prihvatna centra. Uglavnom, kol'ko se sjećam, većina
3 njih je prije nego što sam ja razmijenjen, imô prilike i otišao u treće zemlje.

4 P: I, na kraju, ovo: da li prihvatate da je na kraju, ustvari, brigada
5 dobila uputstva od rukovodstva BiH da se ne preda i da pobegne?

6 O: Pa, gledajte, sve što kažem bilo je špekulacije, jer nisam bio u to
7 vrijeme tamo. Neki dokumenti, koje možete naći na čak jednoj stranici na
8 internetu, govore o tim nekim "naknadnim uputstvima", pod znakom navoda, vojnog
9 vrha iz Sarajeva komandi Žepske brigade. To ne bih želio da komentarišem, jer
10 znam da je to... kad ostanete imate namjeru da - sad to posmatram kao čovjek -
11 ovaj, imate samo cilj da spasite život i odete negdje gdje ste sigurni. Mogu
12 mislit' kako je bilo, sad, od... ne znam, tamo 1.000 ljudi, kol'ko ih je već bilo
13 na toj Žepskoj planini, kakva uputstva i tako dalje su dobijali, doista ne znam.

14 P: Hvala, svedoče, nemam više pitanja za Vas.

15 O: Hvala.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Josse.

17 Dajte ponovo da sada vidimo koliko kome treba vremena za unakrsno
18 ispitivanje. Gospodo Fauveau, počecu sa Vama, da li je Vama još uvek potrebno
19 dva sata?

20 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Ne, časni Sude. Mislim da mi treba jedan
21 sat. Jedan sat i 15 minuta ili sat i po.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojiću? Gospodine Meek?

23 Rekli ste da vama treba isto sat vremena.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MEEK: [simultani prevod] Časni Sude, mi nemamo pitanja za ovog
2 svedoka.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu, mislim da onda ne moram da
4 razgovaram sa ostalima jer tu se radi o minutama. Tako da predlažem, ako se vi
5 svi slažete, da prvo ide gospođa Fauveau sa svojim unakrsnim ispitivanjem.

6 Gospođu Fauveau, izvolite.

7 Unakrsno ispituje gđa Fauveau:

8 [Braniteljica ispituje putem prevodioca]

9 P: Gospodine, tokom Vašeg svedočenja ovde rekli ste nam da ste znali da
10 je oružje bilo dostavljeno Žepi nakon dolaska UNFROFOR-a, i da je to urađeno
11 helikopterima. Da li znate da je oružje dolazilo u Žepu i putevima?

12 O: Putevima mi nije poznato. Helikopterom znam, to zna svaki stanovnik
13 žepe. Samo da dodam na to, znači, ko je ulazio u Žepu - ulazio je UNPROFOR
14 jedino, niko drugi nije ulazio, pa eto. Onda možete izvući zaključak, ako treba,
15 ko bi mogô dostaviti to oružje.

16 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže dokazni
17 predmet 5D265. Izvinjavam se, ali nemam engleski prevod ovog dokumenta. Molim da
18 se svedoku pokaže paragraf 3, na dnu stranice. Molim da se dokument pomeri na
19 dole.

20 P: Gospodine, možete li da vidite ovaj paragraf gde vidimo sledeće:
21 "Dana 18.10.1994. godine, pravcem Kladanj-Petrovići-Ćude-Nevačka, i dalje ka
22 Žepi, grupa jačine deset boraca i dva izviđača iz OG6 Istok sa sobom su

23
24
25
26
27
28
29
30

1 ponijeli sljedeća MPS."

2 Da ne gubimo vreme, ja neću da Vam tražim da nam kažete koje je sve
3 oružje dovučeno u Žepu, ali možete da vidite da je dokument iz 1996. i da
4 dokument potiče od Glavnog štaba Vojske Bosne i Hercegovine. Da li vidite gornji
5 levi ugao ovog dokumenta?

6 O: Sami početak ne vidim. Da vidimo. Može li samo malo da ostane, molim
7 Vas? Može sad dalje da ide, da se spusti? Čini mi se da se ovo, tačka 1 i 2,
8 odnose na Srebrenicu, ako dobro čitam.

9 A tačka 3, to je taj radio uređaj, preko kog je kasnije vršena sva
10 komunikacija. On je donesen; znači, fizički su ljudi, pješke, išli i donijeli
11 to.

12 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže stranica 2
13 ovog dokumenta.

14 P: Ali, pre nego što pogledate stranicu broj 2, da li je tačno ako se
15 kaže da su helikopteri stizali u Žepu do kraja maja 1995. godine?

16 O: Mislim do početka maja, a ne kraja. Zadnji kad je oboren i pao,
17 mislim da je to bio početak maja.

18 P: Hvala Vam. Ne treba mi druga stranica ovog dokumenta sada.

19 Da li se slažete da su snage UNPROFOR-a, koje su bile u Žepi, znale da
20 se helikopterima dovlači oružje u Žepu?

21 O: Pa, gledajte, ti dolasci helikoptera su bili spektakularna stvar. Oni
22 su... helikopteri su obično letili noću, i to poslije ponoći, praćeni žestokom
23
24
25
26
27
28
29
30

1 paljbom sa srpskih položaja. I to je uvijek bio jedan spektakl, tako da ko je
2 god fizički u blizini toga, ako ništa drugo, vidi. I po meni je, isto tako,
3 apsolutno nelogično da poslije jedne takve pucnjave, evo logično razmišljam,
4 neko iz UNPROFOR-a ne priupita šta je to, kako je to, odakle pucnjava, zašto, i
5 tako dalje. Po nekom... po mom logičkom pristupu - mada nemam nikakvog... nikakvih
6 informacija - je trebô da zna.

7 P: U svakom slučaju, prema Vama, UNPROFOR ništa nije uradio da spreči
8 nezakonit dotur oružja u Žepu, zar ne?

9 O: Ja nemam nikakva saznanja na tom... na tu... na to pitanje i na tu temu.
10 Da li je šta UNPROFOR radio, da li je slao neke izvještaje, to doista ne znam.
11 Nit' sam mogao znati, u principu.

12 P: U svakom slučaju, ljudi iz UNPROFOR-a nisu s Vama razgovarali, kao
13 predstavnikom lokalne vlasti, da se uradi nešto da se zaustave ti helikopteri i
14 spreče da dolaze na teritoriju?

15 O: Sa mnom, ne.

16 P: Da li Vam je poznato da, tokom februara 1995. godine, upravo zbog
17 toga što su leteli helikopteri i zbog ponašanja UNPROFOR-a Srbi su tražili da se
18 Žepa proglasi demilitarizovanom zonom?

19 PREVODILAC: Ispravka prevodioca: nedemilitarizovanom zonom.

20 SVJEDOK: Doista se ne mogu sjetiti. A ako ima neki dokument ili zapis,
21 vjerovatno da je tačno. Ali ne sjećam se iz ove perspektive i ove vremenske

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 distance.

2 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Želim da se sada svedoku pokaže dokazni
3 predmet 5D228.

4 P: Gospodine, ovo je dokument iz štaba Armije BiH, i upućen je Žepačkoj
5 brigadi. Možete li da prikažete gornji deo dokumenta?

6 O: Da, da, vidim sve. Ovaj dokument, kažem, nije mi poznat. On je,
7 znači, od Generalštaba Armije na komandu 2. korpusa. Jedino ako nije problem da
8 vidim kraj... jer ovo su činjenice, a vjerovatno neki zaključak slijedi dole.

9 P: Nema problema, ali kraj dokumenta se nalazi na drugoj strani i tu se
10 vidi potpis generala Hadžihasanovića. Ustvari, nije njegov potpis, ali se
11 njegovo ime pojavljuje na drugoj stranici.

12 O: Dobro, ne treba mi, samo da... da ova... ne mogu se sjetiti jer ovo iz...
13 sam dokument je koncipiran tako da je, prvo, izneseni neki razlozi zbog čega, a
14 onda je slijedila naredba, pa to sam želio da pročitam, jer pretpostavljam da će
15 sad biti pitanje na tu temu, je l'?

16 P: Mene interesuje Vaš komentar u vezi gornje polovine dokumenta o
17 naređenju. Možete li da vidite onaj deo gde se kaže: "Agresor je 16.02.1995.
18 godine iznio zahtev UNPROFOR-u da se Žepa proglasi ne-demilitarizovanom zonom,
19 obrazlažući sljedećim: da su registrovani helikopterski preleti kojima ARBiH
20 doprema oružje i municiju; da su uočeni pokreti ARBIH u rejonu Žepe; optužuje

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pripadnike *UkrBata* da prikrivaju aktivnosti i namjere ARBiH i zato im ne
2 garantuje više sigurnost; da su u noćnim satima sa 15. na 16.02.1995. uočeni
3 preleti naših helikoptera na koje je otvarana pješadijska vatra. Na osnovu
4 naprijed iznijetog, agresor je obavijestio komandu UNPROFOR-a, sektor Sarajevo,
5 da će, ukoliko se Žepa..."

6 O: Taj dio ne vidim sad. Ako može da se zumira, izvinjavam se. Dobro,
7 dovoljno je. Hvala.

8 P: "...da će, ukoliko se Žepa ne proglasi demilitarizovanom zonom,
9 započeti sa napadnim borbenim dejstvom u roku od sedam dana. Rok ultimatum
10 ističe 23.02 1995."

11 O: Gledajte... Mogu li sad ja?

12 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Izvolite.

13 SVJEDOK: Ova stvar ili da je bilo dramtizovanja u februaru 1995. godine
14 mi nije poznata, i ne sjećam se, ovaj, toga da li je sve završeno na relaciji sa
15 komandantom, pukovnikom Palićem. To ne znam, ali meni nije to poznato. Znači,
16 jedino ovdje se gore ne bi' složio da su bili neki pokreti Armije Republike
17 Bosne i Hercegovine.

18 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

19 P: Ono što me interesuje, zato što ste Vi bili predsednik Izvršnog
20 odbora Žepe tada, je sledeće: možete li da nam kažete da li ste znali u

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 februaru 1995. da je moguć napad na Žepu?

2 O: U februaru 1995. nisam znao.

3 P: Da li ste mislili da su gradske vojne vlasti Žepe trebale da Vas
4 obaveste o činjenici da postoji vojna opasnost ili opasnost da dođe do vojnog
5 napada na Žepu?

6 O: Tadašnja organizacija vojnih i civilnih vlasti nije obavezivala vojne
7 vlasti da po t... na tom polju obavještavaju civilne vlasti u smislu tih svojih
8 aktivnosti. Jedino stvari koje su se, znači, ticale ukupnog života i sigurnosti
9 građana - ne znam da l' su bile regulisane nekim dokumentom - ali uglavnom su
10 dolazile i na sto nama da to zajedno raspravimo, je l'. Mi iz civilnih vlasti sa
11 predstavnicima vojnih vlasti.

12 P: Zar nije tačno da, ako je postojala neposredna opasnost, da je onda
13 trebalo da preuzmete odgovarajuće mere da zaštitite stanovništvo Žepe?

14 Kad kažem "vi", onda mislim na civilne vlasti, kao i na vojne vlasti.

15 O: Ja ne znam šta smo mi mogli da uradimo kao civilna vlast. Ustvari,
16 ništa nismo ni mogli. To je bila jedna takva situacija, odnosi, mjesto u nekom
17 sistemu, tako da se, po onom što znam, ništa više nije moglo uraditi.

18 P: Zar ne bi bilo normalno da se civilno stanovništvo obavesti da se ne
19 okupljaju, da ne napuštaju domove? Zar ne bi bilo normalno da se oni upozore na
20 opasnost od napada?

21 O: Pa, gledajte, u to vrijeme, na tom mjestu, evo da kažem i da sve
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 hoćete da i' obavijestite, znači, morali bi ići od kuće do kuće svakom pa reći:
2 "Ne izlazi!". Mislím da je to bilo suvišno. Ljudi su već prošli godinu dana
3 rata, onaj, 1992.-1993., granatiranje i tako dalje. I to su ipak sela, nije to
4 urbani dio gdje imate jedan malo drugi način organizacije života. Ovdje, inače,
5 nije postojala ona jasna podjela civili-vojska, nego i vojska je bila
6 inkorporirana, jer svako je od neke vojne aktivnosti, recimo te 1995., dolazio
7 kući, nije imô nikakvu kasarnu, ništa između.

8 P: Da li je tačno da je štab brigade bio u centru žepe?

9 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, ako može samo da nam se
10 naznači, otprilike, o kom se vremenu radi u ovom pitanju?

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođo Fauveau, izvolite.

12 GĐA FAUVEAU:[simultani prevod] Govorimo o maju i junu 1995.

13 SVJEDOK: Pa, po mo... po mom sjećanju, maju, mislim da dâ. To su, ustvari,
14 bile kancelarija pukovnika Palića i možda još jedna za neke aktivnosti. Nije to
15 sad bila zgrada sa svim onim nekim logističkim sadržajima, i tako dalje.

16 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod]

17 P: Da li ste ikada tražili od Avđe Palića da premesti štab brigade iz

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 centra, tako da brigada se ne nalazi u centru naseljenog mesta?

2 O: Ne sjećam se da smo ikad pričali na tu temu.

3 P: Da li je tačno da Vi, ustvari, niste od njega tražili da to uradi
4 zato što Žepa nije bila granatirana sve do jula 1995.?

5 O: Pa, gledajte, maj 1993. do, tako, juni 1995., nije praktično bilo
6 nikak'i' vojnih aktivnosti i to je jednostavno... ono što ste Vi nazvali "štab
7 brigade" bila jedna ili dvije prostorijice u kojima je navraćô, ovaj, pukovnik
8 Palić. Kasnije je i ovaj centar veze bio u jednoj toj prostoriji, a nije bilo
9 nikakve potrebe za razgovor na izmiještanje tog, kako kažete... te, kako kažete,
10 komande brigade.

11 GĐA FAUVEAU:[simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže dokaže predmet
12 5D249.

13 P: Gospodine, ovo je dokument Žepačke brigade, od 4. jula 1995.

14 O: Da.

15 P: I, prema ovom dokumentu, četnici - a ja citiram ono što se vidi u
16 ovom dokumentu - nisu imali nikakve aktivnosti tokom posljednja 24 sata, da nije
17 bilo granatiranja niti pucnjave u zoni odgovornosti brigade.

18 Da li, ustvari, ta mirna situacija odgovara onome što se dešavalo u Žepi
19 sve do kraja jula meseca?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Do kraja jula? Pazite, ovaj dokument je datiran 04.07., to je 1995.,
2 znači to je dva dana prije početka napada na Srebrenicu, i ovo stanje odgovara,
3 ovaj, onom što se ja sjećam da je bilo tad. Jer je, po mom sjećanju, čak jedan
4 konvoj UNHCR-a, negdje moguće ovog dana, došao u Žepu.

5 P: Gospodine, kako bismo potvrdili - došlo je do greške u prevodu onoga
6 što sam ja rekla - ja sam mislila na početak jula meseca. Dakle, da li možete da
7 mi potvrdite da je takva mirna situacija postojala u junu mesecu i početkom jula
8 meseca 1995.?

9 O: Pa, ja se sjećam samo jednog granatiranja jednog sela, čini mi se
10 Pripečak, sa strane preko Drine; to je višegradaska opština. I, mislim da je ono
11 bilo u periodu možda istovremeno napada na Srebrenicu. Ali sad, da li nešto
12 ranije... uglavnom prije početka - da tako kažem - zvaničnih napada, vojnih napada
13 na Žepu. A, inače, generalno situacija 1993. od maja 1994., pa najveći... početak,
14 prva polovina 1995. je, kol'ko se ja sjećam, bila bez, neću reći nikakvih, ali
15 onaj, nikakvih značajnijih vojnih aktivnosti od strane Vojske Republike Srpske.

16 P: Vi ste spomenuli jedan humanitarni konvoj i ja bih htela da Vam
17 postavim nekoliko pitanja u vezi sa tom temom. 29. marta na sednici, tog datuma,
18 Vi ste rekli da je 1993. godine bio organizovan popis stanovništva, kako bi se
19 iskoristio u svrhu podele humanitarne pomoći. Da li možete da mi kažete da li je
20 taj plan koji ste Vi spominjali bio u pisanom obliku, da li je bio napismeno?

21 O: Ne sjećam se, niti vjerujem u to, obzirom da ne znam jesmo li... pravog
22 papira nismo imali, koristili smo ono što je ostalo od te zemljoradničke
23 zadruge, korišteni papir. Pisali smo s druge strane i bilo je par tih kućaih
24 mašina. Da li je nekom zapisniku... na... u nekom eventualnom zapisniku s tog

25

26

27

28

29

30

1 sastanka to napisano, doista se... da se vrši popis, toga se ne sjećam.

2 P: Da li se sećate na koji način je deljena humanitarna pomoć?

3 O: Da. Ljudi su dolazili... dolazili u, znači, centar Žepe, gdje je jedna
4 posebna ekipa radila na tom dijelu. Mi smo stvari organizirali na sljedeći
5 način: kad je... dođe konvoj, vide se količine kol'ko i čega je došlo, i to je
6 prethodno skladišteno u za to neke pripremljene magacine. I onda smo se, poslije
7 svakog konvoja, mi sastajali, gdje smo pravili plan te podjele, za taj konvoj.
8 Znači, ako je došlo toliko brašna - toliko stanovnika, po glavi. Tačno se znao,
9 po popisu, svaka porodica. Ako ima pet ljudi dobija ovog toliko, onog toliko,
10 onog toliko, kol'ko je bilo na raspolaganju. Generalno, nismo pravili nikakve,
11 da ih nazovemo, ove naše rezerve u... u... u dijelu bilo kakve, ove, hrane ili tako
12 dalje, jer je to najsigurnije bilo podijeliti svakom, a ne bi znali šta bi s tim
13 da ostane samo u našim maga... mislim, našim magacinima vlasti u Žepi.

14 P: Da li je tačno da je jedan deo humanitarne pomoći slan vojsci?

15 O: S naše strane? Sa strane civilnih vlasti, je l'? Od strane civilnih
16 vlasti?

17 P: Da, da, gospodine. S Vaše strane, dakle, sa strane civilnih vlasti.

18 O: Ne znam da ta... te stvari nisu počele možda 1995., početkom, da se dio
19 izdvaja, kao, za vojsku. Kol'ko se sjećam, ranije nije bilo uopće te potrebe
20 jer, konačno, svako je i civil i vojnik, pod znakom navoda, tako da se išlo na
21 podjelu po porodicama.

22 P: A zašto je lokalna vlast dozvolila da se humanitarna pomoć šalje i

23

24

25

26

27

28

29

30

1 vojsci?

2 O: Pazite, i ako je bilo toga, pretpostavljam da jest - evo, pokušavam
3 osvježiti sjećanje - to su bile, uslovno, male količine. To je bio, možda, i
4 zahtjev od vojske, da se nekim aktivnostima treba pomoći. Ali, to je stvar koja
5 je bila, kol'ko se sjećam, u 1995., ne ranije.

6 P: Malopre smo govorili o helikopterima koji su dovozili oružje u Žepu.
7 Da li Vam je poznato iz kog razloga ti helikopteri nisu korišteni kako bi se u
8 Žepu dopremala hrana i odeća?

9 O: Prvo, jedan helikopter ima ograničenu - je l' tako - nosivost. To, sa
10 aspekta hrane i za Žepu da se dovozi tim helikopterima, je beznačajno male
11 količine. Tako da to su bili riskantni letovi i vjerujem da je... nit' sam
12 normalno ja učestvovô u tom da odlučujem šta će i kako će da se prevozi. Tako da
13 dostava hrane na taj način, ili druge pomoći, ne bi se isplatila.

14 P: Da li Vam je poznato da su vlasti u Sarajevu redovno finansirale
15 žepsku brigadu, kao i čak i određene humanitarne organizacije?

16 O: Pa, poznato mi je, u par navrata, da je dobijen neki novac, odnosno
17 vojska da je dobila taj novac. Iznose doista - to sam rekô u prvom danu
18 svjedočenja - ne znam, ne sjećam se. Spominjale su se te cifre reda par stotina
19 hiljada njemačkih maraka. Uglavnom, to je bilo pri komandi, kako je to
20 dijeljeno, i šta je eventualno kupovano za taj novac, ne mogu se sjetit'.
21 Ustvari, nisam učestvovô u tom, pa i ja što sam nešto saznavô, to je priča od
22 drugih.

23 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže dokument
24 PD216.

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine, radi se o finansijskom izveštaju, i to vezano za primljena
2 i utrošena novčana sredstva Žepske brigade. Datum ovog izveštaja je od 27. jula
3 1995. godine, i obuhvata period od januara 1994. pa sve do juna 1995. Da li
4 možete to da nam potvrdite?

5 O: Da, da.

6 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se pokaže donji deo prve
7 strane.

8 P: U samom dnu ove strane možete videti da je ulaz 818.800 nemačkih
9 maraka. Da li taj iznos odgovara Vašim saznanjima o finansijskim sredstvima
10 Žepske brigade?

11 O: Pa, moram priznati da je ovo malo više od onog što sam ja
12 pretpostavljao. Jer ovako decidan izvještaj ja, normalno, nit' sam vidio niti
13 čuo, ali ovaj ukupan izlaz... ulaz od na ovaj iznos je, kažem, nešto više nego što
14 sam ja pretpostavlja da je ušlo novca za armiju.

15 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže poslednja
16 strana ovog dokumenta, strana broj 4.

17 P: Gospodine, mene zanima osoba čije ime se vidi ovde. Da li poznajete
18 tu osobu?

19 O: "Obračun sastavio"?

20 P: Da, gospodine.

21 O: Mislim da poznajem.

22 P: Radi se o nekome ko je radio u Žepskoj brigadi, ko je bio mobilisan u
23 Žepsku brigadu. Zar ne?

24 O: Pa, evo, po ovom još činu, da. Ali ovo je samo finansijer.

25 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se vratimo na prvu stranu
26 dokumenta. Molim da se pokaže tačka 10.

27

28

29

30

1 P: Gospodine, ako pogledamo tačku broj 10, zar nije tačno da je Žepska
2 brigada dobila od jedne humanitarne organizacije 30.000 nemačkih maraka?

3 O: Stoji, znači da je tako. A koja je to humanitarna organizacija, meni
4 je doista nepoznato, i prvi put to čujem, "Most na Žepi".

5 P: Na žalost, ne mogu da Vam pomognem u vezi sa tim. Tokom 1995. godine,
6 da li ste Vi čuli da je bilo određenih malverzacija u vezi sa humanitarnom
7 pomoći?

8 O: U vezi sa humanitarnom pomoći? Ja nisam čuo za tako nešto. Mislim da
9 je generalno humanitarna pomoć u Žepi dijeljena na jedan vrlo pošten i
10 transparentan način. Da li je nešto urađeno mimo mog znanja, to je... može biti,
11 ali u nekom, da kažem, sitnijem obliku. 1995... nemam sad takva saznanja, ali ovo
12 što sam napomenuo za generalni način podjele, kompletnu kontrolu i da sva pomoć
13 dođe do stanovništva, to smo, da kažem, gotovo 100% obezbjeđivali.

14 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže dokument
15 5D264. Molim da se pokaže levi ugao.

16 P: Tu, dakle, imamo Generalštab Armije Republike Bosne i Hercegovine, i
17 vidi se datum 24. juli 1995.

18 O: U redu, vidim sve.

19 P: Ovaj dokument je upućen civilnim organima Srebrenice, Bratunca i
20 Žepe.

21 O: Da, da.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li možete da se setite da li ste bili u prilici da ranije vidite
2 ovaj dokument?

3 O: Ne, nisam, prvi put ga vidim.

4 GĐA FAUVEU: [simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže druga strana
5 ovog dokumenta. Posljednji paragraf.

6 P: Gospodine, u sredini ovog paragrafa stoji sledeća rečenica: "Naročito
7 je nepovoljno što nema reda u podjeli humanitarne pomoći. Razni oblici kriminala
8 i šverca su uzeli maha, pored ostalog i zbog toga što nema organizovanog
9 utjecaja nadležnih organa da to sprečavaju."

10 O: Gledajte, znači, o problemima - da ih tako definišemo - raspodjele
11 humanitarne pomoći u Srebrenici čuo sam i ja, kao stanovnik Žepe u to doba. Ali,
12 ja odgovorno tvrdim, jer je to bilo pod mojom kontrolom, raspodjela humanitarne
13 pomoći, ono što je dobijano od strane UNHCR-a i eventualno, recimo, Ljekari bez
14 granica, da je rađeno na pošten, transparentan način, i da je sve ono što je
15 došlo i bilo namijenjeno stanovništvu - stanovništvo i dobilo. Ovo je, rečenica
16 se ova odnosi na teritoriju Srebrenice. To sam i ja čuo, kažem, ali ništa
17 konkretno, ni od kog' zvanično, nego ono što je pričano kao dio opšte priče.

18 P: Da li ste Vi čuli za bilo kakve situacije do kojih je dolazilo kada
19 su pripadnici, bilo vojske ili policije, maltretirali, recimo, vozače konvoja
20 ili pratnju tih konvoja humanitarne pomoći?

21 O: Mislite na teritoriji Žepe?

22 P: Da.

23 O: Ta stvar mi apsolutno nije poznata. Jer, u principu, kompletnu
24
25
26
27
28
29
30

1 kontrolu ulaska i izlaska iz enklave Žepa je vršio UNPROFOR. I ja, koliko znam,
2 da naša policija nije imala nikakve *check-pointe*, mjesta gdje bi vršila
3 eventualne provjere tih konvoja i pratnji konvoja. Dakle, to mi je nepoznato.

4 P: Vi nemate nikakva saznanja o kontrolnom punktu Brezova Ravan, gde se
5 nalazila žepska policija?

6 O: Da, znam da je taj kontrolni punkt živio, ali jedno vrijeme. Mislim
7 da nije bio u... kontinuirano od, ne znam, 1993. iz proljeća, do 1995.

8 P: Da li je tačno da je punkt funkcionisao i u martu 1995.?

9 O: Moguće, ne sjećam se. Moguće. Možda prije u tom periodu, nego ranije.

10 P: Budući da govorimo o ovom konkretnom kontrolnom punktu, da li se
11 sećate da je bilo određenih problema, odnosno da su konvoji imali određenih
12 problema sa žepskom policijom na tom kontrolnom punktu?

13 O: Doista mi nije poznato. I opet, taj... ne tvrdim, normalno, ono što
14 nisam vidio ne tvrdim da je bilo. Ali, bilo kak'o eventualno maltretiranje nekog
15 ili nekorektan odnos prema nekom iz humanitarnih organizacija je, opet
16 ponavljam, bio kontraproduktivan za samo stanovništvo Žepe. Tako da generalni
17 pristup je bio da se tu mora biti pažljiv u odnosu i da nema nikakvih... ne smije
18 se ulazit' ni u kakve konflikte. Znači, eventualno, ako je bio neki od tih
19 konflikta, maltretiranja, meni nije poznat ili ga se ne sjećam, ali naš
20 generalni pristup je... i sam taj čin bi bio kontraproduktivan za stanovništvo
21 Žepe, na prvom mjestu.

22 P: Da li se slažete s tim da je u Žepi tokom čitavog perioda rata bilo
23 vode?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Vode? Da. Jer Žepa... u centru Žepe postoji veliki prirodni izvor i,
2 kol'ko mi je poznato, i okolna sela su - gdje je bilo smje...smješteno
3 stanovništvo Žepe - imale riješen taj problem s vodom, odnosno, na neki način
4 obezbjeđenu vodu. Znači, voda nije bila problem u Žepi.

5 P: Da li imate neka saznanja o tome da je UNPROFOR prodavao gorivo
6 ljudima u Žepi?

7 O: Isto sam to -

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ovu temu su pokrili gospodin Josse i
9 svedok.

10 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Pa, delimično da. Preći ću na nešto
11 drugo odmah.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako imate neka nova pitanja u vezi sa
13 tom temom, naravno izvolite, neću Vas zaustaviti. Ali, mogli biste da preskočite
14 ponavljanja. Ali nastavite, naravno, kako god želite.

15 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Možda će najjednostavnije biti da
16 preformulišem pitanje.

17 P: Da li ste znali da je 28. divizija, koje je bila stacionirana u
18 Srebrenici, dobijala gorivo iz Žepe?

19 O: Moguće da sam... sad, to da su... da je 28. divizija dobivala gorivo iz
20 Žepe, moguće da sam čuo, ali se više gotovo ne sjećam tih stvari. Ono Vaše prvo
21 pitanje, ja sam čuo da je to rađeno na nekim *check-pointima* UNPROFOR-a, gdje se
22 prodavalo to gorivo, gdje su ga lokalni stanovnici kupovali. Nisam, normalno,
23 vidio, ali to je priča koja se širila u Žepi svo vrijeme.

24 P: Da li Vam je bilo poznato da je u junu 1995. godine u Žepu stigao
25 jedan konvoj UNPROFOR-a?

26

27

28

29

30

1 O: U junu 1995., UNPROFOR-a? Ne, tamo su već bile snage ove... osim da
2 nije bila neka smjena Ukrajinaca. Da nije možda greška, da pitanje nije trebalo
3 da glasi UNHCR-a, a ne UNPROFOR-a?

4 P: Ne, gospodine, mene zanima konvoj UNPROFOR-a. I ja ću Vam pokazati
5 sada jedan dokument. Radi se o dokumentu P2497.

6 Gospodine, radi se o dokumentu Vojske Republike Srpske i, naravno, Vi
7 sigurno nemate nikakva saznanja o ovom dokumentu, niste ga ranije videli. Ali,
8 da li možete da mi potvrdite da ovde stoji, u prvoj rečenici, sledeće: "...da Vas
9 obaveštavamo da smo odobrili kretanje konvoja UNPROFOR-a iz pravca Zagreba preko
10 Beograda...", a da, ustvari, prva enklava koja se spominje tu, pod brojem 1, je
11 Žepa?

12 O: Pa da. Gledajte, ja ovaj dokument razumijem na sljedeći način. Svaki
13 od jedinica UNPROFOR-a je morô imat' logističko snabdijevanje. I, ako dobro ovo
14 čitam, jedan od tih konvoja kojim je dopremljena ta logistika je predmet ovog
15 dokumenta. Jer, ja kol'ko se sjećam, možda je to jednom u 15 dana, su morali
16 dobijati gorivo, hranu, šta već ne. Jer to je skup ljudi koji mora imati
17 organiziran život.

18 P: Zatim, takođe u ovom dokumentu, možete da pročitate da je odobreno da
19 ovaj konkretni konvoj prođe.

20 O: Pa da. Gledajte, znači, svi ovi konvoji UNPROFOR-a, što se tiče Žepe,
21 nisu nikom najavljavani, niko nije imô pravo da ih zaustavlja. I, prema tome,
22 sad, kako sam mogô znat... Oni su, dakle, ulazili u svoj zaštićeni prostor. To,
23 ako vidite ovako, da je prošô putem, ali ne znate ko ide, šta ide... ustvari,
24 ovaj, to smo posmatrali kao, i ako neko vidi, redovna opskrba samog sjedišta
25 UNPROFOR-a, hranom, gorivom, vodom i tako...

26

27

28

29

30

1 zbog raspodjele humanitarne pomoći. Utvrdili smo da je u Žepi bilo 7.000 ljudi".

2 Ono što hoću da nam kažete je sljedeće: rekli ste 1998. godine da je
3 1993. u Žepi bilo 7.000 ljudi. I na raspravi od 29. marta ove godine rekli ste
4 da je u Žepi bilo 9.000 ljudi. Da li je moguće da ste se bolje sećali, da je
5 pamćenje Vaše bilo bolje u januaru 1998. godine i, kada je napravljen taj popis,
6 bilo je 7.000 ljudi u Žepi, 1993.?

7 O: Pa sigurno se bolje sj... bolje sa... sjećanje imô te 1998., kad sam davô
8 tu izjavu. Ja samo po sjećanju znam da je bilo nešto više od 7.000. E sad, ne
9 znam, to što sam rekao do 9.000, mislim da je to malo prihvaćeno kao cifra je...
10 bilo je 9.000, i znam da se taj, znači, ta cifra ustalila. Taj iznos oko 7.000
11 od, recimo, sredine dvije hilj... 1993. pa sve do pada zaštićene zone Žepa.

12 P: Na raspravi 30. marta Vi ste govorili o pokušajima stanovništva da
13 napusti Žepu. I, u vezi toga, želim da Vam se pokaže dokument 5D259. Pre nego
14 što se dokument stavi na monitor molim Vas da imate u vidu da je ovo dokument
15 koji je napravljen u Ratnom predsjedništvu Žepe.

16 Gospodine, ovo je dokument od Ratnog predsjedništva Žepe, od 5. maja
17 1995. godine, i u dokumentu se govori o mogućnosti evakuacije stanovništva Žepe
18 iz socijalnih razloga. Molim Vas da natenane pogledate dokument i da mi kažete
19 onda šta mislite o ovom dokumentu

20 O: Pa, gledajte, ovo manje-više je sve tačno što stoji u dokumentu, po
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 mom sjećanju, tačno je da je tih evo... možda egzaktniji podatak 65% su
2 izbjeglice, dakle, oni koji nisu bili domaći. I ako ste, dakle, izbjeglica,
3 niste u svojoj kući i živite u prostoru vrlo problematičnom sa svakog aspekta,
4 valjda je najnormalnija ljudska želja da napusti to i da ide negdje gdje je
5 sigurnije.

6 Ovo što piše da je... Sjećam se pritisaka nekih osoba koje su željele, ne
7 znam, sin mu živi negdje, recimo u Sarajevu, bez obzira na stanje u Sarajevu,
8 ljudi su željeli da izađu i da se spoje sa svojom... ostatkom familije ili da
9 promjene mjesto stanovanja, jer to nije bilo njihovo izvorno mjesto stanovanja.

10 Ova posljednja rečenica... nemam te informacije... ovo je pisano vjerovatno
11 bez mog... ne u mom prisustvu, tako da mi nije poznata ova činjenica o ponudi za
12 razgovore za izmiještanje ovih ljudi koji su to željeli.

13 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže stranica 2
14 ovog dokumenta.

15 P: Dok smo na strani broj 2 ovog dokumenta, možete da vidite da se radi
16 o zahtevu Ratnog predsjedništva Žepe - upućenog Vladi - i u kome žele da znaju da
17 li je moguće pregovarati na lokalnom nivou sa srpskim oficirima na temu
18 socijalne evakuacije iz Žepe, i da li bi ta socijalna evakuacija iz Žepe bila
19 opravdana u sklopu te vojno-političke situacije, vi u Republici Bosni i
20 Hercegovini /kako je prevedeno/.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Pošto ste nam već rekli da se ne sećate takve ponude od strane srpskih
2 oficira ili funkcionera, sada kad imate dodatne informacije, možete li da nam
3 kažete da ste se možda uz pomoć ovog dokumenta malo podsetili na takvu jednu
4 dodatnu ponudu?

5 O: Doista, ja se ne sjećam. Gledam ove datume i ne sjećam se toga. I ako
6 je bilo toga, znači opet ne tvrdim da nije, mora da je to završavalo kod
7 gospodina, odnosno pukovnika Avde Palića.

8 Ovaj, pitanja postavljena od strane Ratnog predsjedništva Žepa, pod A i
9 B, to je generalno pitanje. Pravila igre su bila da nema ništa razgovora na
10 lokalnom nivou bez prethodnog odobrenja, da kažem, viših vlasti. To je jedno
11 pravilo koje je važilo na svim stranama i u svim dijelovima Bosne i Hercegovine.
12 I ovo pitanje je praktično kao drugo pitanje, pitanje pod tačkom B, da li bi ta
13 socijalna evakuacija Žepe bila opravdana u sklopu trenutnom... Čisto se željelo,
14 vjerovatno, i vidjeti kako bi to izgledalo sa pozicija najviših vlasti. Da li bi
15 to, u tom trenutku, moglo biti - opet da is... da u... iskoristim termin -
16 kontraproduktivno.

17 Znači, još jednom ponavljam, ja se doista ne sjećam ovih ponuda za
18 pregovore ove vrste i ne mogu se sjetit' da sam učestvovao u kreiranju ovog
19 dokumenta.

20 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se svedoku ponovo pokaže prva
21 strana ovog dokumenta.

22 P: Gospodine, kao što možete da vidite, ovaj dokument potiče iz Ratnog
23 predsjedništva, ali je upućen od strane Žepačke brigade. Da li je to tačno?

24 O: Pa gledajte, jedini način komunikacije s bilo kim, to je sa... znači, i
25 iz civilnih vlasti u Sarajevu - je bio preko ove veze Žepačke brigade. Znači,

26

27

28

29

30

1 svaki dokument od sredine negdje 1994., koji je išao u Sarajevo, je išo ovim
2 putem, jer drugi nije postojô. I vjerovatno je... Sad, gore se uvijek stavlja to
3 zaglavlje armije, odnosno 285. istočno-bosanske lake brigade Źepa. A onda se
4 stavi dole koji organ pravi taj dokument i kome se šalje. Znači, mi nismo imali
5 svoje posebne sisteme komunikacije, nego su korišteni ovi jedni jedini koji su
6 bili to... koji su bili u rukama Armije Bosne i Hercegovine.

7 P: I, dok smo još uvek na istoj temi - na odlasku stanovništva iz Źepe -
8 molim da pogledate dokument D284. /u engleskom transkriptu: 5D284/

9 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Izvinjavam se, ali dokument se ne
10 pojavljuje u sistemu.

11 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Da bi uštedjeli na vremenu, molim
12 sudskog poslužitelja da dokument stavi na grafoskop. Izvinjavam se, radi se o
13 dokumentu koji ima drugačiji broj, to je dokument 224. Da probamo da ne gubimo
14 vreme.

15 P: Gospodine, ovo je dokument iz Źepačke brigade i molim Vas da nam
16 kaŹete, ako znate, ko je ta osoba na dnu stranice koja se potpisala. Da li
17 poznajete taj rukopis, čije je to ime na dnu stranice?

18 O. Da, osobu poznajem. I bio je angaŹovan u Armiji Republike Bosne i
19 Hercegovine.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Radi se o oficiru zaduženom za bezbednost Žepačke brigade. Da li je
2 to tačno?

3 O: Da, tačno.

4 P: I, prema ovom dokumentu od 25. maja 1995. godine, određeni broj
5 ljudi, uključujući civile, žene i decu, su otišli na slobodnu teritoriju, dalje
6 od Srebrenice. To jest, otišli su do Kladnja i Olova. Da li je to tačno?

7 O: Pa, u samom dokumentu stoji ovo u kondicionalu, odnosno "da bi moglo
8 doći". I onda ide dalje, šta treba poduzeti, itd. Meni nije poznato da je u
9 dvije... u 1995. bilo nekih većih odlazaka iz Saraje... iz Žepe za Kladanj i Olovo.
10 Da li je bilo tih želja, očigledno da jeste. Evo, to je ovo što je i potvrđeno
11 ovim dokumentom.

12 P: Mene, ustvari, zanima paragraf dva. Prema ovom paragrafu, potrebne
13 mere koje treba da se preduzmu da ne dođe do ovog odlaska se tu navode.

14 Želim da znam zašto je brigada u Žepi htela da spreči da žene i deca
15 napuste Žepu?

16 O: Pa gledajte, napuštanje civila, sa nekim odlaskom žene i djeca preko
17 šume, je nemoguće. To je stvar... možda ne razmišljamo isto. Ovako, na ovaj način
18 su Žepu mogli napustiti samo kondiciono najspremniji ljudi sa oružjem i koji
19 dobro poznaju teren.

20 I mislim da se ovdje... da postoji jedna mala kontradikcija u samom ovom
21 dokumentu. Da se gore spominju žene, djeca, civili, a da je taj put izlaska

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 takav. To je pješaćenje 40 kilometara i prelazak dvije vojne linije.

2 Samo... sam dokument, ne znam je li mi pokazan i u prethodnom svjedočenju,
3 ali nije ništa posebno i mislim da je više stvar tih pisanja, nego što oslikava
4 realno stanje kako bi i ko mogao da pređe. Znači - civili, žene, djeca, to je
5 nemoguća misija da pređu tu teritoriju na taj način.

6 A zašto to 285. istočno-bosanska laka brigada nije željela, mislim da
7 je... se tu misli na samo pripadnike Armije Republike Bosne i Hercegovine.

8 P: Da li Vam je bilo poznato da su pripadnici Armije BiH prebegli u
9 Srbiju pre pada Žepe?

10 O: Te informacije mi nisu bile poznate i... mada, eto, u principu bi' to,
11 da je bilo toga, trebao znati, ali doista ne znam i te informacije ni poslije
12 nikad nisam čuo od nekog da su potvrđene. Da je, znači, prije pada Žepe neko
13 prešao na teritoriju Srbije, tadašnje Jugoslavije.

14 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže dokazni
15 predmet 6D64.

16 P: Ovo je dokument iz 8. operativne grupe Srebrenica, od 25. februara
17 1995. godine, i ovde se govori - u ovom dokumentu - o oružju. To nije tema mog
18 unakrsnog ispitivanja sada, ali bih Vas zamolila da pogledate poslednju stranicu
19 dokumenta.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Možete li da vidite, a ja ću da citiram ono što piše u ovom dokumentu:
2 "O svim letovima helikoptera i transportu MDS-a od Žepe do Srebrenice
3 neprijatelji su saznali putem dezertera koji su u R Srbiju dezertirali, tako da
4 su o svim aktivnostima koje se odvijaju ispričali neprijatelju."

5   Da li imate razloga da sumnjate u istinitost ovog dokumenta koji je
6 sačinio Naser Orić?

7   O: Pa gledajte, sve što kažem su spekulacije. Doista, ja nemam nikakve
8 informacije ove prirode, koje stoje u zadnjem... na drugoj strani, ispod ove
9 specifikacije, šta je vjerovatno pristiglo. I, ovo stvarno prvi put čujem, tako
10 da je za mene to novost. Da li je, sad, se sa ovom rečenicom i ovih par rečenica
11 u tom trenutku nešto htjelo drugo reći, to doista ne znam.

12   P: U Vašem svjedočenju od 30. marta 1995. godine Vi ste govorili o
13 pregovorima koje ste imali sa srpskim funkcionerima nakon pada Srebrenice. Da li
14 je tačno da nakon prvih pregovora, koji su se održali 13. jula, vama su Srbi
15 ponudili evakuaciju čitavog stanovništva?

16   O: Da. To sam svjedočio prethodnih dana. To je bio sastanak sa generalom
17 Tolimirom. To sam mislim pojasnio, ne znam, treba se ponovo vraćati na to?

18   P: Želim da Vam postavim nekoliko konkretnih pitanja. Želim da ispravim,
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 prvo, nešto što piše na stranici 23. Ja sam govorila o 30. martu 2007. godine, a
2 ne o 30. martu 1995. godine. Greška je bila moja.

3 O: Da, to sam primijetio, ali sam shvatio o čem' se radi.

4 P: Ta srpska ponuda - tokom tog prvog kruga pregovora - je uključivala i
5 evakuaciju vojno sposobnih muškaraca, zar ne? Da li je to tačno?

6 O: Da. To sam i naglasio. Tad je ponuda na papiru, il' ustvari usmeno
7 izgledala tak'a. Gdje je rečeno da svi mogu da napuste teritoriju - sigurno -
8 teritoriju žepe.

9 P: Međutim, tačno je da Vi tada niste imali ovlašćenje da pregovarate,
10 niti da potpišete bilo kakav sporazum?

11 O: Mi smo dobili, prije mog polaska na te razgovore, mi smo dobili
12 odobrenje da idemo na razgovore, bez odobrenja da se išta potpiše. Nego ka... da
13 se vidi šta je to, jer doista tad nismo znali konkretne zahtjeve od strane Srba.

14 P: Da li ste znali da vojne vlasti Bosne i Hercegovine - mislim na
15 generala Hadžihasanovića - su bile protiv činjenice da idete i da učestvujete u
16 tim pregovorima?

17 O: Kol'ko se sjećam, tog 13. jula, jutro - obzirom, ponavljam, sva
18 komunikacija je išla preko centra veze koji je bio i držala je vojska, 'nači,
19 većinu tih stvari smo kao odgovor dobijali u usmenoj formi, bez, znači,
20 dokumenata - kol'ko se sjećam, sa dva različite mjesta na naš zahtjev su stigla
21 dva oprečna odgovora. Jedni su bili za, da idemo, a drugi... ne znam da li se
22 radilo sad o vojnom vrhu, koji je bio za, a politički protiv, ili obrnuto. I, mi

23

24

25

26

27

28

29

30

1 smo odlučili da se ide i krene na te razgovore.

2 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Želim da svedoku pokažem dokazni predmet
3 5D275. Molim da dokument pomerite na dole, želim da vidim ime.

4 P: Da li prepoznajete da se radi o nekom od dokumenata o kome ste
5 govorili?

6 O: Ja, opet, prvi put vidim taj dokument. A možete samo na vrh vratiti,
7 molim Vas. Ali, kažem, ono što sam iznio, to stoji. Bila je to poprilična
8 konfuzija, javili: neko je rekô da možete ići, neko da ne može, i tako dalje. To
9 je 13.07. u 10.50h. Mislím da smo mi već bili krenuli na pregovore, ako je... ako
10 je tačno ovo operativno vrijeme 10:50h, ali kol'ko se sjećam u to doba smo možda
11 već bili na pregovorima.

12 P: Da li se slažete da u ovom dokumentu, koji je uputio general
13 Hadžihasanović, u drugom paragrafu stoji da treba obavestiti predsednika Ratnog
14 predsedništva Žepe da ne treba da pregovara sa agresorom?

15 O: Stoji decidno, vrlo jasno.

16 P: Da li ste znali, tokom drugih pregovora, da je Žepska brigada dobila
17 naređenja iz Generalštaba Armije BiH da nastavi sa borbom?

18 O: Mislíte na pregovore 19. jula?

19 P: Da, gospodine.

20 O: Pa obzirom, gledajte, na ukupnu situaciju koja je vladala, ta stvar
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 mi nije poznata, jer to je bilo poprilično, znači, sve je raštrkano. Nije to
2 bilo, sad, centralizovano na jednom mjestu, da imate sve informacije. Znači, ta
3 stvar mi nije poznata, da su dobili neke egzaktne naredbe da se nastavi sa
4 borbom, jer tad smo mi već... stvari su bile takve da je situacija nalagala da mi,
5 gotovo da kajem /?kažem/, lokalno moramo tu stvar riješiti. Jer, svaku od tih
6 naredbi morate uporedit' sa situacijom u kojoj ste, i donijeti odluku jer,
7 konačno, životi tih ljudi u Žepi su bili u pitanju, a...

8 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se sada svedoku pokaže dokument
9 PD270.

10 P: Gospodine, radi se o naređenju, vratićemo se kasnije na tu reč,
11 "naređenje". U svakom slučaju, radi se o dokumentu od 19. jula 1995. godine.
12 Dokument potiče od Generalštaba Armije Republike Bosne i Hercegovine, upućuje se
13 komandi 2. korpusa i Žepskoj brigadi.

14 O: Pa, nemam nikakav komentar. To je... to su saznanja Generalštaba koja
15 su dostavljena komandi 2. korpusa, odnosno 285. istočno-bosanskoj lakoj brigadi.

16 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Molim da se svedoku pokaže donji deo ove
17 strane.

18 P: Gospodine, da li je tačno da poslednja reč na ovoj strani je ustvari
19 "naređujem"?

20 O: Da, tačno je.

21 P: Molim da sada pređemo na drugu stranu ovog dokumenta.

22 Gospodine, pri dnu ovog dokumenta stoji ime komandanta Armije Bosne i
23 Hercegovine, generala Rasima Delića. On je u to vreme bio komandant?

24 O: Da, da.

25 P: Pod tačkom 1 ovog naređenja stoji da treba organizovati odbranu
26
27
28
29
30

1 i nastaviti sa aktivnostima, sa dejstvima?

2 O: Da.

3 P: Vi, dok ste bili na pregovorima 19. jula, Vi, dakle, niste znali da
4 je ovo naređenje stiglo u Žepu?

5 O: Ne, nisam znao.

6 P: Da li ste znali da, pre nego što ste potpisali sporazum sa Srbima, da
7 je Žepska brigada predsedniku Izetbegoviću uputila jedan dopis kojim ga
8 obaveštavaju da ne dolazi u obzir da se pripadnici brigade predaju?

9 O: Pa, evo treći put ponovo kažem, generalan stav ili osjećaj, ili... je
10 bio da se vojnici ne smiju i neće predat'.

11 To evo već četvrti ili... više puta to govorim. U principu sam znao taj
12 stav, jer ljudi su se bojali za živote.

13 P: Vi ste 30. marta, tokom svog svedočenja, rekli da kada ste 28. jula
14 videli generala Mladića, da tog dana general Mladić Vas nije pozdravio i da ste
15 Vi to protumačili da je to bilo zato što ste Vi tada, ustvari, bili zarobljenik.
16 Da li ste nam to rekli?

17 O: Pa, otprilike tako. Znači, 27. smo normalno sjedili i kad sam
18 navečer, 27., kad mi je saopšteno da sam u statusu ratnog zarobljenika, pa
19 otišao na Borike, vraćen, upravo kod Mladićev /sic/ i sjedio sam sa Amirom
20 Imamovićem, na Bokšanici, tu negdje u blizini, prošao je general Mladić bez
21 pozdrava. Naravno, to sam rekao, ja.

22 P: Da li se slažete da 28. jula 1995. godine je bilo sasvim jasno da
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sporazum koji ste Vi potpisali bosanska strana neće ispoštovati?

2 O: Ja nisam dalje -

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da je ovo pitanje postavljeno
4 više puta na različite načine. Molim da pređemo na sledeće pitanje. Budući da je
5 očigledno da nećemo završiti sa svedočenjem ovog svedoka danas, hteo bih da znam
6 da li tim Odbrane gospodina Popovića ima pitanja za svedoka?

7 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Da, imam nekoliko pitanja.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A tim Odbrane gospodina Nikolića?

9 G. BOURGON: [simultani prevod] Ne, mi nećemo imati pitanja za ovog
10 svedoka.

11 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Ni mi nećemo imati.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Odbrana gospodina Pandurevića?

13 G. SARAPA: [simultani prevod] Samo nekoliko pitanja.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] No, u svakom slučaju, očigledno je da
15 nećemo danas završiti sa svedočenjem.

16 Da li će biti dodatnog ispitivanja od strane Tužilaštva?

17 G. THAYER: [simultani prevod] Da. A porazgovaraću sa mojim kolegama da
18 vidim da li to može da se smanji.

19 SUDIJA AGIUS:[simultani prevod] Gospođo Fauveau, da li mogu da Vas
20 zamolim da za danas završite sa ispitivanjem, pa ćete nastaviti sutra, budući da
21 bi hteli da saopštimo našu odluku vezano za presretnute razgovore koju dugo već

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 očekujete. Kad god Vama bude zgodno, ali meni su potrebne tri do četiri minute.

2 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, možemo evo sad
3 da se zaustavimo, a za sutra će mi biti potrebno između 5 i 10 minuta, ne više.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.

5 Ono što je bitno jeste da znamo da li nakon ovog svedoka imate samo još
6 jednog svedoka, svedoka broj 135. Jer ne bih hteo da naredni svedok počne sa
7 svedočenjem, pa onda ode kući za Uskrs, pa onda da se vraća. Ne bih hteo da se
8 to desi.

9 G. THAYER: [simultani prevod] Pa, već je kasno. Mi smo morali prošle
10 sedmice da obavimo pozive kako bi doveli sledećeg svedoka, ali mislim da ste u
11 pravu, da on neće stići na red i da ćemo jednostavno morati da ga pošaljemo
12 kući. Ali to je stvarnost, sa našim rasporedom vezanim za svedoke.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U vezi sa presretnutim razgovorima.
14 Ustvari, svedok može da izađe iz sudnice. Gospodine, ponovo ćemo se sutra
15 sastati ovde i nadamo se da ćemo moći da završimo sa Vašim svedočenjem u roku od
16 nekih 30-ak minuta, a onda ćete nakon toga moći da idete kući.

17 SVJEDOK: Hvala lijepa.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, vezano za presretnute razgovore,
19 i nakon diskusije koju smo imali od pre nekoliko dana, odlučili smo o sledećem.

20 [Svjedok se povlači]

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Odbrana je predložila da pozove
2 svedoka-veštaka, dakle, tokom izvođenja dokaza Tužilaštva, kako bi Veće moglo da
3 razmotri kompletan dokazni materijal i kako bi odlučilo da li će se prihvatiti
4 presretnuti razgovori. Tužilaštvo se nije složilo sa ovim predlogom Odbrane,
5 međutim, mi smatramo da u interesu pravde Veće treba da ima sve dokaze pred
6 sobom, pre nego što donese bilo kakvu odluku o prihvatljivosti dokaza. Stoga, u
7 skladu sa pravilom 85A i, takođe, u skladu sa zahtevom Odbrane, izveštaj veštaka
8 će se obelodaniti u skladu sa pravilom 93bis /u engleskom transkriptu: "94bis"/,
9 i to u roku... Tužilaštvo će imati rok od 30 dana da odgovori, i u toku tog
10 perioda, ukoliko bude bilo potrebno, organizovaće se sve kako bi se taj svedok
11 pozvao da svedoči što je pre moguće u skladu sa sudskim rasporedom. Mi otprilike
12 smo imali na umu 23. maj, kao što ste Vi to i predložili, gospodine Bourgon.

13 Sada ne želimo uopšte da nagađamo o nekim eventualnim podnescima
14 Tužilaštva, vezano za takve dokaze. Time ćemo se pozabaviti ukoliko do toga
15 uopšte dođe.

16 Što se tiče podnošenja podnesaka, mislim da nema potrebe da se bitno
17 izmeni sam raspored. Dakle, Tužilaštvo će se pridržavati naloga od 7. marta i
18 takođe će se odobriti onaj rok od četiri sedmice, što je Tužilaštvo zatražilo
19 22. marta. Kao što se sećate, produžetak je usmeno odobren 27. marta, dakle, to
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 traje do 27. aprila. Tužilaštvo, naravno, tada se neće baviti predloženim
2 iskazom svedoka-veštaka, budući da on do tada još uvek neće svedočiti.

3 Odbrana će zatim imati 14 dana od završetka svedočenja veštaka Odbrane,
4 kako bi oni podneli svoje podneske; dakle, vezano za svedočenje veštaka.

5 I, na kraju, Tužilaštvo će imati 21 dan za svoju repliku, uključujući
6 takođe sve što želi da iznese vezano za svedočenje veštaka. Nadam se da je to
7 jasno i nadam se da to izlazi ususret vašim željama.

8 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Možda bi bilo dobro da čujemo od
9 Odbrane šta misle koliko dugo će ovaj veštak svedočiti, budući da ćemo tog
10 meseca imati ljude koji će dolaziti iz raznih zatvora širom sveta.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Gospodine Bourgon, ja
12 pretpostavljam da ćete Vi u vezi s ovim porazgovarati sa gospodinom McCloskeyim,
13 tako da nema potrebe da mi sada nešto kažemo.

14 Nastavljamo sutra ujutro.

15 SUDSKI SLUŽBENIK [simultani prevod] Molim ustanite.

16 ... Sjednica završena u 13.46h.

17 Nastavak zakazan za utorak,

18 03.04.2007., u 9.00h.

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30